

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Червень 1909.

Від. 19. Лигус Гнат, ум. 21,5 '09	\$1000.00
.. 152. Мотика Елисавета, 22,5 '09.	1000.00
.. 67. Форитар Теодор, ум. 27,5 '09.	1000.00
.. 234. Наумец Федор, ум. 18,5 '09.	500.00
.. 239. Шевчук Михайл, ум. 1,6 '09.	500.00
.. 78. Онущканич Онуфер, ум. 3,6 '09.	1000.00
.. 2. Гринько Іван, ум. 12,6 '09.	800.00
.. 85. Гідо Анна, ж. Івана, ум. 12,6 '09.	400.00
.. 231. Глух Афтанас, м. Анни, ум. 11,5 '09.	400.00
.. 1. Ярема Ксеня, ж. Афтанаса, ум. 29,5 '09.	400.00
.. 3. Машляр Михайл, з'умашедший, '09.	150.00
.. 48. Вітковський Юрій, ум. 23,4 '09.	1000.00
.. 1. Кендзьор Анеля, ж. Івана, ум. 13,6 '09.	400.00

Виплачено за помози на суму	\$8,550.00
Платня головних урядників за Червень	190.00
За Грамоти решта	270.00
Адміністрація Союзу за Червень	221.71

Весь розхід виносить \$9,231.71

Розмет платить 10,020 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1470 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервний Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаринь, гл. касієр *С. Ядловський, гол. секр*
Д.м. Капігула, гол. предсд

На шибеницю!

В понеділок, дня 21-го червня відбула ся у Відні перед найвищим трибуналом справедливости касаційна розправа на зажаленс неважности, внесене обороною Мирослава Січинського від засуду його. лядьким судом на кару смерти.

На касаційній розправі боронили Січинського віденський адвокат др. Пресбургер і посол, др. Окуневський.

Адвокат і посол др. Т. Окуневський попірав домагає жалоби неважности передовсім сторонничістю лави присяжних. Предсідатель львівської розправи Мілашевський представляє обжалованому, що його чин осуджує багато Русинів, руське духовенство а навіть соціялістична партія, що він отже з сеї причини не може покликувати ся на те, що діяв іменем руського народу. На те відповів обжалований, що коли воно так, то дивуєть ся, чому його не поставлено перед руську лаву присяжних. Сей заміт обжалованого вловні виправдує поведєня польських судіїв присяжних, котре найяркїше зазначило ся в прямо нечуванс партійнім виступі Фрідмана, після якого він те мав більше права до фєрвання безсторонного вердикту. Крім сього не може бути львівський присуд удержаний через те, що відкинено домагаєня щодо покликаня нових свідків, задля суперечности в оречєню лікарів-психіатрів та фальшиве поучєнс президента розправи Мілашевського, дане присяглим. Він сказав в супереч постановам закона, що конечна оборона заходить лише тоді, коли хто боронить життя свого а не чужого. А коли в кінци оборона вказала на аналогію, що заходить між процесом Січинського а вадовщцьким процесом Добродзіцької, то предсідатель заявив, що такої аналогії не можна вести. Крім сього заходить ще й суперечність в самім вердикті присяжних судіїв, які вимагають для обжалованого кари смерти а рівночасно просять о її ухваленс.

Піддавши львівський присуд юридичній оцінці, пригадав речник жалоби, атентат того молодця, що по побіді під Ваграмом, виконав на цїсаря Французів атентат з штиплетом в руці. Коли Наполеон запитав його, чи він був би щасливий зі свого помилуваня, то він дав йому таку відповідь: „Ні, я замордував би вас у друге!“ Поруч із ним та поруч з Орланською дівчиною треба поставити Мирослава Січинського. Столітя мидуть, поки енергія поневоленого народу спалахне в друге полум'я такого мученицького пожертвованя, щоб воно присвїчувало відтак як свїтило людскоєти. Вчннок Січинського се тільки епізод кровавого змаганя Поляків і Русинів. Не сьміємо поспїшно судити сього вчинку, він вимагає безсторонного суду, щоб всесвїтна історія не мусїла колись коригувати присуд віденського трибуналу, через те оборонець має повну надїю, що касаційний трибунал, стане на висоті своєї задачі та прихилить ся до його виводів й уневажнить львівський присуд.

По сїм забрав слово речник прокураторії.

По переведеній розправі найвищий трибунал відійшов на наради і по двогодинних нарадах відкинув зажалєнс неважности і затвердив вирок львівського суду.

Значить, стало ся так, як бажали Ляхи, які заздалегідь готовили Січинському „тузіни стричкуф“ і шибениці.

Отже найвищий трибунал притакнув Ляхам і сказав, що Мирослав Січинський має згинуті на шибениці.

І чи станеть ся так задосить справедливости, про се осудить і історія, і сей великий мученик, наш народ, у котрого судять не мертві параграфи, але сердечне почутє людської справедливости і совість. Одначе задосить учинєно бажаню Ляхів і вони сьгодні ликують, упивають ся з радости... Та сього їм мало. вони бажали-б зараз убити ся його свїжою, теплою кровцею... Тоді вже були-б цілком вдоволені. Бо на їх побї радости стоїть ще темна марка, яка може трохи притїмити їх свїтлу радість — а се можливість помилуваня Мирослава австр. цїсарем.

І днесь весь 30 мільоновий Український народ жде на се слово помилуваня.

Та, чи цїсар помилує, чи ні, то Січинський пропав, його молоденьке житє вже замарнованє.

Во і помилуванє може бути ріжне. Є таке помилуванє, що рівнаєть ся смерті, а при обставинах може бути гірше від нїєї. Во що йому з житя, коли його буде коротати, неначе сей сокіл приборканий у залізній клітці?

Хиба одно його держало-б у тому невольничому житю, а се надія, що діжде ся єще в тюремних мурах такої хвилини, що прилине кризь отті мури до нього радісна вістка, що його український народ вже вибив ся з ворожої коритги, що сьвяткує торжество свїтлої побіді, що трїсли уже на руках українського люду важкі кайдани лядького і московського поневоленя.

Дай Боже, щоби — коли буде помилуваний — діждав ся Мирослав тої хвилини!

А тимчасом весь український народ каже, що по справедливости Миросл. Січинський не повинен умерти, не повинен мучити ся в тюрмі! Він повинен бути свободний, бо він не розбишак, — як кажуть вороги — а найкрасший син, великий герой свого поневоленого народа!

А ви, панове Ляхи, зробили з небіщика Потоцького свого народного героя-мученика. Не завидусмо його Вам! Але ми і отверто Вам заявляємо, що наш нарід гордиться ся тим молодцем і то не задля його вчинку, але задля його гарної душі, його чистого характеру, його горячої любови до своєї вітчизни, котрій він приносить своє молоде житє в жертву. Ми гордимо ся ним і на його яєну постать Ваші два лядькі засуди не в силі кинути й найменьшої тіни.

Так, як і болото не в силі чїпнути ся лебединого крила!...

Важне для Джерзі Сіті і околиці.

Дуже добра нагода для чесних Русинів з Jersey City, New York, Newark і околиці уприсмнити час і в теперішній спеці охолодити ся та відсвїжити душу і тілс.

Руська греко-кат. парохія сьв Петра і Павла (при Greene & Sussex Street, JERSEY CITY, N. J.)

—устроєс—

В неділю, 18-го с. м 1909

Першу Велику Прогульку

(Excursion) двома бовтами

„Sea Gull“ і „Curry“ з Jersey City до Locust Grove, віддаленого около 25 миль від New York-у.

Прогулка ся є зовсім безпечна, а то з тої причини, що люде будуть находити ся на однім бовті, на яким нема ніяких машин ні огня, а другий паровий бовт буде перший тягнути. В сей спосіб люде суть цілковито забезпечені перед всякими можливими нещасними случаями, як огонь, експльозія і т. п. Отже з того боку, прогулька є цілковито безпечна.

Тому приходїть всі і забирайте своїх діточок з собою, які через цілий рік, посеред високих і розпечених мурів примушені суть дихати шкідливий воздух, та дайте їм спримогу бодай на один день відїтхнути свїжим воздухом і доволі набавити ся та начудувати ся гарним краєвидом.

На кораблі є величезна зала, в котрій пригравати буде знаменита музика до танців для молодих пар ну... і для старих.

Ану молодці! Берїть свої любки під пахи, та на Excursion!

Цїлий день знаменитої забави, танців доволі та приємного вовариства коштує всего лиш 50 цнт 610 особи.

Дїти до 12 літ і всі шкільні дїти наших парохій безплатно (Free)!

Всякого рода прохолоджуючі і підкрїплючі свїжі і здорові напїткї, смачні перекускї і закускї. Запас того „штофу“ буде обильний, вистанє хотяйби і на два дни.

Єще одна дуже добра нагода: Слїдуючого дня, т. є. в понеділок 19-го с. м. відбудє ся торжественне отворєнс тунелю, який лучить міста Нью Йорк і Джерзі Сіті. В виду того всі фабрики не будуть робити і тому буде добрий час по „тяжкїм трудї“ в понеділок цілий день відпочивати.

Так підчас поїздки по воді, як і в парку, сьпївають Товариство „Українська Муза“ під управою п. А. Гелл, від часу до часу буде звеселяти гостей гарними українськими піснями на мішаний і мужеський хор.

Того дня рано відправить ся в Джерзі Сіті о год. 8-їй читана Служба Божа, відтак всі гості всядуть на бовт при Grant Str., який виплине з Джерзі Сіті точно о год. 9:30 з раня.

До Нью Йорку прибудє бовт около год. 11-ої і пристанє на E. 24th Str. Dock. Тут в церкві сьв. Юрія на 20-їй улиці відправить ся о год. 9-їй сьпівана Служба Божа.

Комітет прогульковий постарє ся, абн гості були належито обслужєні.

Тому приходїть всі, любі Братя і Сестри, а ручимо, що той веселий день на довго позістане Вам в добрих споминах.

До побачєня на кораблі!

Комітет церковний з Джерзі Сіті, Ж. Дж

ПРО КОНЕЦЬ СВІТА.

(Дальше).

А чи такий взаємний удар їх учинити може катастрофа? Чи зіткнене комети з землею зрушити її може з основ і як швидко кинути в простори вселенної? Чи катастрофа взаємного удару буде кінцем світа?

Отці питання тиснуть ся самі собою. Ми ж мусимо застановити ся над одним, а саме: Чи комета є в силі пошкодити нашої землі. Від сего її залежати буде катастрофа. Бо так само, як рівний з рівним та сильний з спільним підуть у бій взаємний, то шкоди в бійці починені будуть по обох боках великі та сумні будуть наслідки бою, а як слабша рвати ся до вітвертої борби з великаном буде, то вдіяти йому не буде в силі нічого.

І длятого то від складу та будови комет буде залежати се, чи нам їх бояти ся чи ні, чи чекати дня зіткнення комет з землею з серцем дрожащим, як смерті і кінця світа, чи легковажити і сказати: нехай там, вона нічо не вдіє.

Річ для нас потішаюча, що комета за слабоща або зворушити землю з основ, за немічна, або скинути її з дороги назначеної відвічною природою...

Пильні досліди учених виказали, що комета не є тілом твердим та збитим, але що вона складає ся з дуже дрібоньких та світляних частинок, з легеньких газів. Тази сі є так легенькі, що годі собі подумати щось лекшого. Від воздуха є вони много-много разів лекші. Так отже комета є нічим иньшим, як пасмушкою хмари, яка перебігає простори вселенної. А тота хмара така піжна та легенька, що порівнати її навіть з хмарою не можна.

Представмо собі щось тисячу разів лекшою від хмари дощевої, то мати мем понятє о кометі.

Такий стан комети стверджують не лише досліди учених, оперті на ріжних стислих та не легко зрозумілих підставах, але ствердити можемо його при помочи голого ока. Коли будемо оглядати за два роки комету, то зауважаємо, що через неї видно буде зьвізди, які світять на небеснім зводі. Отже видно з того, що комета є прозора, а прозоре тіло мусить бути делікатне та легоньке. Облаки, які вносять ся у воздух над землею є такі легенькі, а помимо того заставляють нам місяць і зьвізди.

Се порівняне буде найліпшим доказом на се, як легоньким тілом небесним є комета!

Поодинокі складові частинці сего облаку-комети стоять дуже далеко від себе і тому то комета доходить до великих розмірів. І так приміром комета з року 1811 була так великою, що сам хвіст її доходив до довгости 26 мільонів миль. Отже о 6 мільонів миль був він довший, як віддаль землі від сонця!

Колиж ми знаємо, що комети є так легонькими тілками небесними, то годі нам бояти ся катастрофи в часах зіткнення її з нашою землею, не треба ожити кінця світа на дни, коли астрономи означать годину удару. За слабонькі вони, аби порушити величезну кулю земську...

Не радіймо на перід...

За слабонькі комети, аби порушити землю і струнути її з означеного шляху, за слабонькі вони, аби безпосередно накоїти нам лиха, але можуть вони нам пошкодити дорогою посередною і не лише частину людського роду, але увесь світ живучий позбавити життя.

А залежати се буде від того, з яких складових частинок складає ся комета. Наколи будуть вони отруйні для живучого світа, то і велика шкода може для нас від них прийти.

І коли така велитенна комета о трійливіх складових частинах зіткне ся з земським воздухом, то тоді складові її частини увійдуть в склад нашого воздуха і він затроїть ся.

Затроєне воздуха означало би то само, що смерть усього живучого на землі творива, що є нічим иньшим, як кінцем світа...

Тою дорогою може дійсно наступити велика катастрофа для жителів землі...

Стоячи на сій основі, можемо толкувати цікаві прояви в світі живучім в давних літах. Може бути, що урожаї на збіжа та сі великі помести, які лучали ся в давних часах а до тепер не є точно розсліджені, мали свою причину у трійливім діланю і впливі комет. Може бути, що їх складові частини входили годі в воздух та доносили до него раз тяжкі для людських грудий та трійливо ділаючі складники, то знов пособляли воздух догідними для росту та збіжа складовими частинами. Може, кажемо, бо на певно годі се повісти.

Одно нас тільки потіпати може в сій справі. А саме то, що складові частини сих комет, які в остатніх часах викрито, не суть дуже шкідливі і від них великої небезпеки для нас нема.

Але у просторах вселенної комет велика сила. Не одна з них може ме переходити побіч нашої землі, не одна з них може із нею стріне ся та складовими своїми частинами увійде у наше воздушне море...

А що принесе вона нам?

Про сі блуди-страхія ніхто не годен щось певного сказати. Ніхто не годен передсказати їх склад і наслідки.

Можуть вони принести загальну смерть живучим творивам природи, а може і чинник завдяки якому зацвите життя повною силою...

Ексальозія землі.

Ходимо собі спокійно по землі, та продумуємо ріжні-преріжні річи: той, аби скривдити брата, сей аби пожити ся коштом другого, той щоби заробити на кусень чорного хліба а онтой продумує, як би розтратити незароблений гріш, міркує над новими родами розкопий та уживаня...

Хлопотає ся кожний чимось, та не думає, що за хвилину щось таке стати ся може, що положить кінець не лише хлопотаням чоловіка, але і йому самому.

В ріжних думках блудили до недавна мешканці Месини і не прочували, що за хвилину може стати ся таке, що стало ся. Дехто спав спокійним сном та снував золоті мрії, иньший розкошував ся в нічних забавах, аж нараз... кілька страшних дрожань землі і ціле місто з людьми найшло ся в румовищах...

Се ненадійне, могуче явище природи є свого рода кінцем світа; правда, що не загальним, але для тих місцевостей, які улягли цілковитому знищеню, та для тих двох соток тисячів людей, які і мучити ся перестали своїм „завтра“ і тішити ся не будуть земними розкошами.

Від часу до часу роблять сили природи такий кінець світа певним околицям. Згадаємо тут лише тяжші удари починені природою на людським роді.

Від вулканічної лави після вибуху Везува в 79. році по Христі, пропали три міста Геркуланум, Стабії і Помпеї, а згинуло около 40 тисячів мешканців; могуче землетрясене в португальській столиці Лізабоні в 1755 році пожерло 60 тисячів людей та запропастило чудовий порт з многими кораблями; підчас вибуху вулкана Етна на Сицилії 1669 року погибло 30 тисяч людей; підчас вибуху вулкана Кракатоа 1883 року стратило жите 60 тисяч людей а підчас землетрясєня в полудневій Італії 1783 року 10 тисяч людей.

Найбільшою катастрофою на жертви в людях по найновішим землетрясеню на Сицилії і Калябрії було землетрясене в Японії 1703 року підчас якого згинуло 150 тисяч народа!

Чиж такі трясєня землі та вулканічні явища не суть свого рода кінцем світа?

Чиж се море лави, яке виливає ся із горла кратера велитенної вулканічної гори не є загладою усього тамошнього живучого світа?

Чи цілий ряд вдарів підземних сил, які перевертають гори цілі та одним подмухом зносять села та міста не можемо назвати заловітом кінця світа для певних країн нашої землі?

Так, скажемо а то тим більше, що переважна часть людей говорячи о кінці світа має на думці себе та своїх рідних...

Та не про такого рода кінець світа хочемо говорити. Не в частинній загляді живучої природи видимо кінець світа але в цілій і лише така загальна катастрофа відповідала-би сій назві.

(Дальше буде).

Хто свого ся вирінає, того Бог нарає.

Нам Русинско, то так, як той будяк: де вітер занесе його насінє, там і виросте; появить ся в пшеници, виросте при дорозі і в кутку на улиці, і в горі. Нам Русин занесений чи загнаний лихою долею з вітчизни до Америки розсинає ся ту по всіх закутках, роздробляє і губить ся по всіх кутах, пристає до всяких можливих і неможливих сект, релігійних організацій, церквей, костелів, шап, буд, зборів і т. д. без кінця. В старім краю був погносом для ворогів руського племені, заселив цілими сотками всяку польську і жидівську зволоч, підкріпав при всяких нагодах ворожий табор, дав ся вести мов теля на шнурку на всякі „polskie wiece, ragady, szorki“, а за кусок зігнило ковбаси і чарку горівки, віддавав при всяких виборах свій голос на ворога поляка, робив ся хрунем і приносив руському імени сором. Приїхавши до Америки, принесли декотрі Русини зі собою старокрасву пошесть-заразу і тутносять ганьбу руському імени. Кілько то наших попихачів Іванів, та всякої породи хрунів пристало до схизми, або до „независимців-бодруківців“ баптистів, кілько то нашого народа спроневерило ся своїй церкві — вірі, обрядови, своїй народности — ідеї свідомого чесного Русина.

Нема місцевости в Америці, де мешкають і працюють Русини, щоби не було у них руських хрунів і то з кожного закутка Галичини. Одні з під Горлиць схрунили і пішли до російських церквей, прийняли шизму, та вислугують ся москалям — цілкують ся з ренегатами такими, як они самі, лише з тою різницею, що з дяків вскочили в російську рясу зі широкими рукавами ну і з буйною, кацапською бородою; другі десь з Рави руської впали ся до кошари штундистів-сальвішів, там удають великих християн, правдивих учеників Христових, кривлять ідею Христових віри, мов божевільні літають поміж народ оплюгавлюють найсвятійші чувства християнина, і мов ті жиди перед сабапом купають ся (вихрещують ся), щоби потім було їм лекше сказати: ось то ми правдиві християне, викупали ся, очистились з того всего, що було еще християнського в серцю-душі. Є то нова порода хрунів, не так свідомих як зухвалих, претенсіональних. Штундист вірять у І. Христа, але образую Його, пригадуючого Його святе лице або страшні муки на хресті за таких лобурів, як всякі Юди, ненавидить, відвертає ся, оплюгавлює, ба, й це говорить що то балвохвалство подивити ся на хрест! Чи то не іронія здорової лютіки? Такий штундист

як би мав фотографію свого покійного вітця або своєї матери, відвернув би ся від неї, не подивив би ся на фотографію свого родича або родички, бо то було би нічеля їх міркванія балвохвалством!

Чи видів з Вас хто, чесні читателі, таких мудрагелів з переверненим мозгом?! І між дикунами не найдете такої лютіки, яку мають наші руські хруні-перевертні з штундиської кошари!

Що хруні всякої породи, чи то релігійної, чи народної, чи політичноїносять своїй нації великої шкоди, ба, більшої чим вороги чужі, о тим нема що довго розводити ся. Але придивім ся, якої шкодиносять такі людці своїй найблизшій родні і самим собі. Щоби не говорити на вітер, я наведу кілька примірів. Се будуть живі образи того, скілько то лиха терпить найблизша родина, то є жінка і діти через такого тата, котрий став ся яким небудь хрунем.

В Scranton, Pa. покинуло свою прадідну віру, а з нею свою руську народність кілька галицьких і угорських Русинів і причіпило ся до шизматичкої церкви на Гайпарку. Хлопи дали ся обдурити викропленому на російського батюшку псаломщикави, по нашому дякому, з Гайпарку в Скрантон і покинувши свою церков, своїх краянів, пішли у шизму, бо як кажуть, дуже подобає ся їм, як бородатий батюшка говорячи науки в церкві, так мило дакає, штокає і какає, що аж хочє ся слухати. Та най би Гриць чи Андрух любовав ся каканєм в російській церкві Дурнославського, чи якого там другого батюшки, коби те каканє не зводило бідної родини прахильника батюшків на нуждарів-жебраків. Галицькі Русини з'організовані в братства при своїх церквах, а братства в Русько-Народний Союз представляють нині імпозантну корпоратційну силу, яка розпоряджає досить значним, як на Русь, кооперативним капіталом. Член Р. Н. Союзу, як відомо, дістає на випадок каліцтва запомогу таку, що у своїй хоробі не потребує нуждати ся о хліб для жінки, діточок, та о средства на лікаря і лікарства, а у випадку смерті родина дістає відшкодованє в сумі, на яку був асекурований, то є 1000 доларів.

Користи такої організації суть аж надто очевидні, щоби о тим треба розписувати ся.

Наші відступники „независимців“, Бодруківців, штундистів та шизматиків, не належачі до нашої шпро-руської організації не можуть користувати ся добродійствами кооперації Р. Н. Союзу і в даних випадках каліцтва або смерті родина відступника від народного руського прапора є кивена на певну, страшну нужду, тим прайрїшну і тим більшу, що крайне родина не

Позір! Позір!
Вельми важне для чесних Русинів з Yonkers, New York, Jersey City і онолиці.
 Громада церковна сьв. Арх. Михаїла (при Chestnut Str., Yonkers, N. Y.) устроює
В НЕДІЛЮ ДНЯ 25-ГО ЮЛІЯ '09.
величаву прогульку
 (EXCURSION) КОРАБЛЕМ: „M. A. CHURCH“ з
YONKERS, N. Y. ДО NORTH BEACH, L. I.
 Корабель відпливає з Yonkers о год. 9:30 рано.
 Знаменита музика, танці, товарискі забави, перекуски і закуски, наливки зимні і горячі; всього на бовті доволі через цілий день — а поворотний білет тільки 50 цнт. від особи.
 Для вигоди чесних посторонних гостей, корабель задержит ся в Нью-Йорській пристані при: East 24th Street, о год. 10:45 рано і з поворотом о 8:30 вечір.
 Як то любо, як мило подихати хоть часок свіжим, здоровим морським воздухом, любоватись гарним краєвидом, а при тим побачитись, забавитись, та повеселитись зі знакомими, з Краянами, не треба і доказувати, та тому кличемо:
Приходіть всі дорогі Братя і Сестри!
 Корабель прогульковий безпечний і великий, помістить хотьби і 3.000 нас було.
 Тож до милого побачєня на бовті!
 Церковний комітет з Юнкєрс, Н. Й.

мершого чи покаліченого відступника бокують від перекичників, або, як то звичайно кажуть, хрунів, і не то, що не спішать ся потішити або уділити матеріально грошевої помочи, але протівно, вказують недвозначно на палець Божої кари, і розуміє ся, відсилають за помічю до тх, до котрих „пристав“.

Такого нещасного, формально розлучливого положення дають нам приміри наші галицькі відступники на шизму в Scranton, Pa. Гриць Ковальчук з Богачева, Іван Гривняк, Михайло Гривняк і Андрух Ковальчук. Андруха Ковальчука побито в майнах еще перед великодними святами 1909 року так сильно, що до нині лежить хорий і до праці вже цілком несподібний. До нещастя прилучив ся еще і довг, який тяжить на хаті в сумі \$1800.00. В хаті крайна нужда, цента нема, рати не платить ся і \$100.00 задатку на хату пропаде на певно. А щож на те шизматики зі своїм батюшкою. Яку дають поміч нещасливому чоловікові, котрому відобрали віру, зробили з него посьміховиско, та кинули його в таку нужду?! Крім назви „хрунь“ не дали йому нічого; поки платив колекту і кинув нікля на тацу та уїдав на своїх братів краянів „гунятів“, доти його потребували. А нині каліка, бідака не потребують — а впрочім яку за помочи дають відступникови „гунятюви“?...

Правда, суть у них пасобія і то не аби які — сотки тисячок рік річно пливе з матушки Росії, але не для галицьких хахлів (хлопів), як нас згїрдно називають, хотьби ті хахли як „щокали і какали“, хотьби они не знали як голосно-документально вилекли ся своєї віри, народности, хотьби они похрипли від крикулак на клятих „своих братів вонятів“, вони в чорній годині можуть собі спокійно з голоду пухнути, з розпуки волосся на голові рвати, їх біль, біль хахла галицького не долетить до батюшквого серця, бо ті хахли сугь ізмінниками і галицькими хахлами. Москалі, если мають яку капілку, то для тх, що на верха, що мають московське піднебінє, довгу бороду, широкі рукави, і чорносотенну душу.

От тим то, брате ізміннику, платить св. Синод, сицле цар Николушка, ну і як удасть ся, то і галицькій хлоп, Андрух чи Михайло дасть якого долара, доки може і має. А як не може або не має, може собі іти звідки прийшов.

Так, як Андрух виїшов на шизмі, виїшли так само його „камрати“ а то Іван Гривняк побитий два рази в майнах, Михайло Гривняк побитий перед роком вилезав 2 місяці, Андрух Ковальчук, покалічено йому палець, не робить,

шизматика. Чотирох Бачівських братів наших, чотирох ізмінників-шизматиків, чотирох нещасливців, чотири жертви дурноти, чотири відстрашачі приміри правдивости хлопської філософії, котра говорить: Хто ся свого покидає, того Бог карає!!

Кому з наших братів миле житє, ту на землі, а спасенє душі по смерти, кому лежить на серцю його власне добро і щастє його родини, найблизших його серцю осіб, жінки і дітей, най учиць ся з наведеного прикладу, куда веде всяка ізміна-ренегацтво, по галицьки „хрунівство“. Пословицю: „хто ся свого викає, того Бог карає“, видумав не хто инший, а хлопський розум — то єсть сам простий нарід, а що в ній містять ся хлопська філософія і чиста як слеза правда, тож наші брати емігранти най собі беруть науку з неї „на хлопський розум“, та міркують, за що то Бог карає, хотьби і чотирох на раз з одного села. Тільки за те, що покинули своє і пішли служити чужим богам.

Як собі хто постелить, так ся і виспить. Ви, Андрухи, Івани, Михайли і Грипі з Бачева, пийте пиво, якого Ви собі наварили, коби лише Ваші бідні дітоньки і жінки не потребували з Вами ділити ся тою чаркою болю, встиду, роздуки і крайної нужди, бо они бідні в тім не виноваті.

Любомір з Лагодова.

Дмитро Андрейно

До чого сим доведемо?

До чого сим доведемо? — Абстракційне отсе питанє піддаю всім проживаючим Родимцям під осуд тай розвагу і визнаю всіх разом, тай кожного з осібна — що так скажу — до обрахунку совісти з дотеперішньої нашої праці на рідній ниві. Не в притик кому або в докір виводжу се питанє, але з щирого серця, для загального остереженя перед дуже сумною а неминучою будучністю, в яку свідомо і цілком обоятно самі себе пхасмо.

Кожда, хотьби найнижша культурна народність стремить до виробленя собі певного в свѣті становища і запевненя собі якого такого житя-бутя, гідного чоловіка; кожда, хотьби найдрібніша суспільність, має свої питомі цілі, свої ідеї, до котрих стремить спільними силами безпивно і невтомимо; кожда поодинока людина дбає про свою і своїх найблизших долю і будучність...

А ми?... Мов безідейні, мов не народ, не суспільність, мов-би не люди, самі собі: брат братови яму гребемо!...

Чи оно справді так? Розгляньмо ся в наших ділах, тай судім.

Перші вже наші емігранти побачили в недовзі по своїм приході з Америкы, розбіжність ся свѣтлї

водирів, в тій юрбі культурних народів до пічого не доведуть а марно пропадуть. І віднесли ся они о моральну поміч до своїх братів в старім краю. Там узгляднено їх незавидне положенє, і призначено свѣщенників, як перших їх просвѣтителїв, опікунів і проводирів. І пішли туди свѣщенники. Наші емігранти приняли їх серцем, переповненим необлудною радостію, любовію і вдячністю, бачили в них своїх рідних батьків, неоціненних добродїв, одиноких добродїв, одиноких опікунів, до радників і потїшителїв; зложили в їх руки з повним довірієм свою тай своїх долю і повинувались їх гадкам з слїпим майже послушом.

І підняли ся свѣщенники у тій чужині вибороти лутшу долю для меньшого брата, тай збудувати будучність для його дітей, невідродних синів Неньки України.

Оттак стались Ви, Вп. Отці духовні, тут першими сївачами на рідній нашій ниві. Жниво, яке нині ту збираємо, то головно ваше діло, тай ваша взглядно заслуга.

Правда, ви взяли ся до діла, горячо і щиро, але як нинішні плоди вашої праці свѣдчать, хіба непрактично. Вмісто полчити ся в одно і обдуманую дорогою всім стреміти до визначеної спільної цілі, то... Та ліпше не згадувати!...

А що вже нині дієсь, то страх і подумати!...

Приписують вам організованє парохіяльних громад, будову церков і шкіл; — нехай вже; тож хоть подбайте про ті діла свої щиро, як батько дбає про свої діти...

Не дозволяйте нашим братьям одинцем блукати ся по безвістях, а кольонізуйте своїх рідних в осаді, командуйте в куші, старайте ся і підмагайте морально їх реальну егзистенцію; заціпляйте в своїх громадах згоду і солідарність, не допускайте до всяких роздорів і партійностей, не піддержуйте тай не давить ся обоятно на таку загальну взаїмну антипатію, заїду ненависть і братовбійчу політику... Живим приміром і теплим словом стережіть нашої вітцівської віри і церкви, нашої мови і пісні, просвѣтіть і культури. Поборюйте деморалізацію і моральну гніль, а загривайте до житя морального і просвѣтно-поступового. Одним словом, щиро подбайте про нашу церков і школу, про долю меньшого брата, котрий на вас поклав свою надію, котрий від вас чекає добра для себе...

Бо так як нині... то до чого сим доведемо? Народ розсіянний, подробенний, в усіх надїях заведений, без правдивої живої віри, і питомої просвѣти. Вів затратить векорі почутє своєї народности, забуде рідню мову, відчужить ся тай...

В слїд за свѣщенниками з'являлись мов гриби по дощи всякого рода покликані і не покликані свѣтлодавці тай опікуни — проводирі. Покликані свѣтлодавці, то наші дякоучителі. О них свого часу писав я вже більше, тепер ще тільки до них відозвусь!

Панове дякоучителі! Чи знаєте яке становище займаєте в нашій суспільности? Чи свѣдомі ви ваших обовязків?... Сумніваю ся... Бо если-б ви знали, то тим тяжша ваша провина, тим острійший осуд на вас. Таж ви не дяки виключно, але і учителі!... За мало відсвѣчувати своє в церкві, за мало навіть вивчити дїтий читати і писати. То тільки частинка вашої праці в відношеню до ваших обовязків зглядом суспільности! Таж вам майже одним поручено ціле вихованє будучого покоління; до вас належить просвѣтний і культурних розвій нашої суспільности!... А чи ви се виповняєте?... Не видно того; та бо і не в силі вашій... Не вистарчить зватись дякоучителем чи професором, не вистарчить навіть сама щира воля; до того конечне ширше фахове знанє, пакртічні поученя і знанє головних хотьби педагогічно-дидактичних засад. А вам того брак, сему хіба не заперечите. Тимто ви не в силі піднятих обовязків сповняти, тимто ви не так позиточні, якби належало. Ви не знаючи свого діла належито, мимохіть допускаєте ся тяжкої провини зľadом своїх братів; тим чином заводите нарід в надїях, проволікаєте його житєвий поступ і причиняєте ся до його занепаду. Балями, представлєнями, концертами, вечерницями і т.п. не осягнете в повні порученої вам цілі; одним тільки заснованєм головних підвалин просвѣти, упорядкованєм народних шкіл, зможете прислужити ся нашому народови, і хоть в часті сповняти великий свій обовязок. І то до вас передовсім належить; то ваш перший обовязок, до того ви покликані, і до того належить вам стреміти. А Ви?...

Ой товариші! Чому так зцімо мовчки пропустилисьє гадки мої, що до реформи наших шкіл, тай що до основания якого просвѣтного Товариства, педагогічного заряду? Чиж того нам не треба? Чи наше шкільництво без хиб і браків?... А ми самі, чи вже так совершенні в своїм фаху? Чи нам вже самим просвѣчатись більше не треба?... А може боїмось з своєю не свѣдомістю признатись? То-б було для нас самих найгірше.

До часу вдась штука. Але приїде пора, що і темний наш брат пізнасть ся на наших заслугах. А тоді?... Як раз на старі літа хіба з торбами тай ще з пятном ганьби на чолі... Ей, Товариші! Стережім і пильнуємо нашу гідність.

Час позбути ся самолюбства і зарозумілости, лїнївства і байдужности; час взяти ся до серйозної праці, і стати гідно та сьміло за справою просвѣти... Но одинцем нічого не вдїємо; сполучимо гадки та сили. Тоді зможемо побороти всякі перешкоди і осягнути ціль нам поручену.

Тому пишу отї стрічки до вас, Товариші. Розгляньмо ся в наших ділах, тай розважмо, — до чого сим доведемо? Відтак безпроволочно а солідарно — куймо долю поки час!...

По черзі до вас, усякі самозвані ширителі просвѣти, себто до вас численні Вп. Редактори. Вп підняли ся свѣтлого діла: народної культури; за те належась би вам перед Богом і людьми заслуга. Однак пригляньте ся ближше та з увагою а безсторонно вашим працям, а сами мусите признати, що: „ніхто не винен... сама я...“ Пригляньте ся, а мусите мені признати, що є головною вашою хібою. Що ви дали, або зробили для народнього добра? Ледви появить ся перше число якоїсь часописи, а вже у ньому повно лайок. І так в безконечність. І чи се мож назвати веденєм народа до культури? Неодн з вас несподівано являє ся з своїми ріжнородними принципами і сейчас вимагає від „всіх і вся“ слїпого довірїя і горячого попертя своїх гадок. Густо-часто не розпізнавшись належито в американських обставинах і не розглянувшись в наших відносинах, все, що не ваше, беззасадно нападає, безвзглядно потупляє не характерно і не чесне безчестите. Одним замахом пера хотїли-б ви старий свѣт перевернути, одним подумом все, що не з вами, знищити.

Не один з вас зазначусь, що буде дбав о загальну просвѣту і стане в обороні правди. Тимчасом з першим своїм публичним виступом воює самими лайками і пашквілями чим кожду чесну людину огірчає, несимпативно для себе настроює а до своїх хотьби найліпших гадок і діл зле упереджає.

Такою тактикою не мнєго вдїсте, тою дорогою не виробите своїм гадкам популярности. Не лайками і клеветами переводять ся нові погляди, але поважною полемікою, ясними выводами і незбитими доказами. Нинішню тактикою ви нам більше шкоди, як хїсна приносите. Підкопуге повагу і вплив позиточних одиниць, знеохочуге трудолюбивих, мильними поглядами і засадами спровождуге легковірних на бездорожа, розсвѣстає ненависть і незгоду, викликує висші і красні пориви народнього духа, нищте в зароді не одні золоті гадки; одним словом деморалізуге нашу суспільність и виставляє її на сьміх і ганьбу — хоть самі голо-

сите себе за апостолів по-

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER
Чоловік шарпаний болями є безпомічний мєчачє сєй рєзєвїтїй корабель на сєсєлах. Кєдї вї терпїтє на рєвматїзм, нєвралгїю, прєстуду і т. п., то годї сєр бїгїтє кїлька разї натївнїє PAIN EXPELLER-OM, вєзлєжно уважнїм, вєсєвїтнїм дозовїм лїком. По всїх друкстєрах в цїні по 25 і 50 цєнт.
F. AD. RICHTER & CO.
245 Pearl Str., New York, N. Y.

ступу — самі унеможливяте який-такий можливий у нас поступ.

І до чого сим доведете — осьмілюсь вас запитати?... Если вам дійсно добро меньшого брата лежить на серцю, если щиро гадаєте про його просвѣту, то не шукайте крутих і ганєдбаних стежок, а йдїть дорогою, цїлим культурним свѣтлом вїтою. Не шукайте для просвѣти нової системи, не будуйте храми свѣтла і знаня непрактикованою структурою від даху, повали, вікон, дверей... але від засадничої і трєвалої підстави. Університетські факультети, ріжного рода заведеня і інституції наукові і всякі товариства просвѣтні розвиватись можуть тільки на основі шкіл народних. О ті нам вперше постарати ся, на їх то будову скиньте по цєголці, для тих не скупїть гадок, заохотї тай живого приміру, а стане велит, що певно виборє нам лучшу долю і яснїйшу будучність.

А ви панове бізнесмени, наші магнати, тай ви доморослі адвокати і проводирі-патріоти, — розважалисьєте коли свої діла і свої національні обовязки?...

Є між вами дуже много чесних, трудолюбивих і щирих, тай тим честь і слава; але кїлька знайдєсь між вами гірш тих нехристїв-кровопийцїв, і відступникїв? То наші рідні кати-лупї, то наші домашні скриті вороги, підлі обманьшики. У них камїнь серцем, а доляр Богом; до них шкода доброго слова, від них нам добра не сподіватись... Їх най вже Бог судить!... А я відозвусь тільки до вас, щирїйших.

Удїлив вам Господь більше талану, але і наложив на вас тяжшї та численнїшї обовязки; вирїзнила вас доля з помїж братів чи то розумом, чи спритом або щастєм, але тимсамим звернула на вас очи цїлого свѣта, котрий вас за всїх меньших винус і осуджує.

Ви проживаєте з меньшим братом в найтіснїйшїй звязї, ви йому головою. Тому повинні ви пильнувати його долї, упоминати ся сьміло за його кривди і за межусобиці, паралїзуєте висші і красні пориви народнього духа, нищте в зароді не одні золоті гадки; одним словом деморалізуге нашу суспільність и виставляє її на сьміх і ганьбу — хоть самі голо-

SWOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
184 Hudson, New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,

Superintendent

411 Washington Ave.,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,

editor

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопись для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплачувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посилати в ре-
дакцію листом, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішліть нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.Дописи просять ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку
нищит ся, наколи з гори не було
зазначено, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.**В 200-літню річницю
Полтавської битви.**

(1709 10 червня—1909).

Наш українсько-руський нарід зазнав у своїм довгій життю різної долі; були часи добробуту, світлості й слави, а були й такі, що нещастя за нещастем валило ся на наш нарід. Чого було більше в нашій історії, добра чи лиха? Очевидно лиха було більше, коли і до нині наш нарід мусить служити нинішнім. Бували в нашій минувшині такі тяжкі часи, що здавало ся, що ось-ось буде смерть цілому великому народови, що й сліду по нім не остане. І як раз в сім році минає 200 літ, як скоїло ся одно з найбільших нещастя в нашій історії. Се нещастя — то полтавська битва 1709 р., про яку хочемо сказати кілька слів. А чи варто згадувати такі прикрі часи? Чи може краще не гадати про них? Ой ні! Пригадка добрих і щасливих хвиль дуже корисна, бо підтримує дух народу, не дає йому понести в заневіру і бай-

дужність, вливає йому віру у власні сили і надію на лишу будучність. Та не менше потрібно згадувати і хвилі нещастя; такі згадки вчать нас, звідки те нещастя взяло ся, що треба було робити, аби його не було і як треба нам взагалі хоронити ся від нових таких злиднів. Отже пізнаваймо себе, роздивляймо нашу минувшину, бо вона нас навчає, як іти до щасливішої будуччини!

Як знаєте, перед 260 літами мало не вся наша земля, мало не ціла Русь-Україна, була під Польщею. Як нашому народови жило ся під польським панованем, також знаєте. Так жило ся, що цілий нарід від Сяна по Дін, зірвав ся до боротьби під проводом славного гетьмана козацького Богдана Хмельницького. І хоч Польща мала поміч від сусідніх держав, а Україна від нікого не мала щирої помочи, таки Хмельницький потрафив велику часть нашого народу, цілу наддніпрянську Україну вирвати з польської неволі, скасувати всюди панщину і завести добрий лад і справедливий заряд. Хотів він і всю реніту нашого народу, котрий лишив ся під Поляками на Волини, Поділля, в Галичині і Холмщині і стогнав в панщині, вибити на волю та злучити з наддніпрянською Україною, одначе сил було мало до того. Тому він шукав помочи у сусідніх держав. По довгій розвазі вибрав він Московщину, бо там була така сама віра як на Україні, і признав над собою зверхність московського царя, але з тою вимовою, що на Україні полишить ся далі свій власний лад, сам нарід буде собою порядкувати, що цар не буде заводити московських звичаїв, — не буде заводити панщини (бо в Московщині була ще гірша панщина — кріпацтво, як у Польщі), та що цар може гетьманови вибити з під Польщі ще решту українсько-руських земель. Та надія, покладана на царя, завела. Цар не тільки не поміг Хмельницькому, але ще змовив ся з польським королем і відступив йому половину тої України, що виратував був Хмельницький. Ще доки жив сей слашний Богдан, доти принаймні цар не важив ся заводити на Україні московські порядки; та зараз по смерті Хмельницького нарід побачив, що під Московщиною чекає його стара неволя, в деїм навіть гірша, ніж була за Польщі. Розумніші люди, які любили нарід і хотіли йому добра, почали продумувати над тим, як би то вирвати ся з московської опіки і зробити Україну самостійною державою, де були би такі порядки, які хоче мати сам нарід. По довгих заходах і довгій обороні від московських кривд, прийшов час — здавало ся, що Україна-Русь здобуде повну волю, без польської і московської господарки у нашім краю.

ГЕТЬМАН МАЗЕПА.

Було тому як раз 200 літ. Московським царем був в тім часі твердосердний Петро Великий, в Польщі був королем Август Крінкий, а на Україні (тій, що була під царем) гетьманував Іван Мазепа. Петро й Август змовили ся були воювати з молоденьким шведським королем Карлом (Швеція лежить на самій півночі); мали надію забрати йому найкрасні краї. Та Карло, хоч був дуже молоденький, показав ся таким славним воюком, що весь світ завидував. Він побивав одного неприятеля за другим, так, що московські і польські війська як тільки бачили Шведів, зараз зі страху утікали. Здавало ся, що прийде кінець і Польщі й Московщині (вона в тім часі зачинала називати ся також Росією). Видячи те, гетьман Мазепа хотів скористати з біди обох ворогів нашого народу, придобити до себе шведського короля і збудувати свою власну українську державу без Лиха й Москаля. І дійсно, король Карло обіцяв Мазепі, що побивши зовсім царя, може Україні стати цілком вільною. Та не так скла-
ло ся.

Король Карло хоч був знаменитим воюком, мав одну важну хвилю: він був страшно впертий. Як що замислив собі, то нічого не відієш; хоч би найліпші та найрозумніші люди радили йому інакше, він все тільки своє. З того вийшло таке, що він, задумавши скинути з престолу польського короля Августа, а посадити іншого, довго ганяв ся за Августом і змарнував непотрібно цілих сім років; а тим часом другий його противник цар Петро, прийшовши до себе по перших погромах, потрафив за тої 7-літньої час добре приготувати ся до дальшої війни. І коли Карло вкінці, знищивши Августа, завернув на Петра, аби й його знищити зовсім, показало ся, що цар вже геть спільніший як був давніше. Але Карло все ще легковажив собі царя і з малим військом пішов на нього. Приятелі Карла радили добре приготувати ся, почекаати на нове військо, що йшло зі Швеції, та разом з гетьманом Мазепою з кількох боків натискати на царя. Але король того не слухав, він вірив у своє щастя і гнав ся з малими

силами за Петром. А цар Петро все втікав перед ним, не маючи відваги побити ся остатній раз, хоч мав десять разів тільки війська; але втікаючи, він налив і нищив все за собою, села і міста, збіже і пащу, так, що Шведи гнали за ним як би пустиною: ані де спочити, ані людей та коней пожити. А тут почали ся страшні морози. Побачив Карло, що нерозважно загнав ся в далекий край. Треба було йому троха завернути назад, стати та почекаати на нових людей, що якраз мали надійти, на коні і поживу зі свого краю, але й тут Карло не слухав добрих людей та здорового розуму. Він не хотів аби світ говорив, що він не має відваги; тому замість почекаати на нові сили, несподівано завернув на полудне, на Україну. Цар і собі кинув ся в той бік аби випередити Шведів. Він знав, що як Шведи стануть скорше на Україні, то козаки получат ся з ними і разом пійдуть на Московщину. Та Шведів покинуло вже щастя. Їх військо заблудило в лісах і тому Москалі станули на Україні скорше і обсадили всі важніші міста.

От тут для гетьмана Мазепи прийшла трудна година. Що робити? Хто візьме верх? Шведи чи Москалі? Найбільше боліло його, що війна, перенесена на Україну, знищить і край і людей. Та йому все здавало ся, що Карло таки буде горою: не дармо цілих вісім літ ніхто йому не дорівняв і він побив усіх. Певно й тепер так буде... Помагати цареві — було те саме, що помагати робити кайдани на себе самому. Гетьман знав, що як Петро побив би Шведів, то він зараз покасує всі українські вільности, а заведе московські порядки з панщиною, рекрутом, тяжкими податками і т. п. Роздумавши все те, Мазепа таки пристає до Шведів. Так само зробили й Запорозькі козаки під славним кошовим Гордієнком великим приятелем простого народу. Та сам простий нарід не вірив Мазепі і його старшині, бо в неоднім терпів від них, і тому не підпер Мазепи; одні чекали виходу, а другі помагали навіть Москалям.

Пів року ще воювали зі

собою Шведи і Москалі, а від того найбільше терпів простий український нарід. Цар Петро не міг довго дати ради Карлови та вкінці таки зміг його. Під містом Полтавою прийшло дня 27 червня (10 липня) 1709 року до головної битви, що скінчила ся нещасливо для Шведів. Часть їх піддала ся цареві, а з ренітою війська Карло утік в турецький край у місто Бендери. Битва тая була також великим нещастем для Мазепи, козаків і цілого українського народу, бо згинули всякі надії на освобожденє України від московського ярма. Гетьман з частиною козаків утік разом з Карлом і незабаром помер.

Тимчасом цар почав дуже мстити ся на українцях за те, що були прихильні Шведам. Дуже багато людей погинуло, багато мучено, заслано в Сибір, позабірано їм мастки та роздано Москалям. Найважніше те, що цар скасував українську автономію, окремі права та вільности і позаводив московські порядки. Далі не дозволяв навіть вибирати гетьмана, а почав назначати сам. Аж по смерті Петра стало троха легше; повернули й ті козаки, що втікли з Мазепою у Туреччину. Але й тої полемі було не на довго. Як царицею стала Катерина II, то вона зовсім знищила українську свободу, скасувала славу Запорозьку Січ і завела панщину-кріпацтво на простий нарід.

Така нещаслива була ся полтавська битва перед 200 роками. Згадуючи її, ми повинні де чого навчити ся з неї. Вона нас учить:

- 1) Не здавати ся на чужу поміч, а будувати тільки на власних силах.
- 2) Добре роздумати наперед, які наслідки можуть бути з нашої роботи.
- 3) Провідники народні повинні добре тямити, що нераз те, що їм здає ся добрим, народови приносить не користь, а шкоду.
- 4) В політиці тільки така справа виграє, за котрою постоїть цілий нарід, а не тільки провідники.
- 5) Політична боротьба подібна часом до гри картоми; хто хоче виграти, нехай ніколи не газардує, т. є. не ставить нараз всього що має.

З календ. „Просвіти“.

В важній справі.

Одною з найважніших справ, яку належить конче підчеркнути в нашій часописі, се звіти зі шкільних річних іспитів по наших руських парохіяльних школах. Докладні, об'єктивні без пустохвалства допиши далі до певної степені вірний образ наших шкіл таї потрібний матеріал для д. Андрейка, щоб сей а-постол педагогії міг орієнтувати ся, як і що радити, щоб ті школи стали дійсно краще на висоті справедливих шкіл.

В Анеонії, Копи, відбув ся вечорок шкільних дітей дня 26 м. місяця, по при-тій маленьке сценічне представленє „Просвіта“.

В нашій парохії аж три школи: Анеонія, Дерби і Сеймур, літєй всіх 123 в віці від 6—14 року. Школа відбуваєсь 3 рази в тиждень по всіх трох місцевостях від 5 до 7 вечором цілий рік окрім вакацій. До одної місцевости, прим. до Анеонії діти з Дерби і Сеймур не можуть ізлити, бо за далеко, в трох осібних школах, поділених на два а навіть на три відділи учить оден чоловік одною мето-дою. Панове учителі, що розуміють ся на тім бізнесі зрозуміють, яка то праця! Таї які можливі наслідки, поступу такої праці. А преці хоть при таких об-ставинах, справді аномальних назвавбим неможливих всеж таки, як показало ся на пописі поступ виказали діти більше як вдоволяючий. Старші діти з виспих відділів ба і та дівчора, що ходила до школи ледви тих 10 несповна місяців виказались великим поступом. Яким поступом спитає ся котрийсь педагог? Діти знали поправно, плавничитати і писати по руськи знали катехизм і біблію на вечерку деклямовали гарно, ще ліпше сьпівали, на сцені поводили ся як справдішні молоденькі актори, ну та щож більше ви хочете від наших парохіяльних шкіл? Не можу не згадати з похвалою про мішані хоры. Прекрасний твір Ф. Колесси „Вулиця“ вийшов знаменито. Сопрани, альти, ах коби більше людей охочих для тенорів і басів, хор наш недалеко стоявби до концертного уровня. Не можу не згадати, що ціла ся мозольна праця, се діло одного чоловіка, учителя Теодозія Каськова. Наша публіка, що привикла вже від давен до балів з трунками і неможливими тандями не привикла ще ін-тересувати ся такими культурними подіями, як концерти шкільних дітей тож і не дивно, що не багато цікавих було побачити, як їх рідні діти випереджають своїх батьків в просвіті і науці.

Лемко.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроєє Братство св. Ів. Хре-стителя Від. з Р. Н. Союзу,
дня 17-го липня

то є в суботу, в галі Семана Митренка. Кождий член бр. має на тім балю безусловно явити ся. Також буде принимати ся нових членів без вступного до Бр. а до Р. Н. Союзу після статутів. Проте просять ся всіх Олпфантських Русинів на той балъ прийти, а хто не належить еще ані до Братства ані до Союзу нехай приїде записати ся. Еа користи з нашої організації чей тут не треба вказувати, бо они самі наглядно вказують на себе.
Уряд Братства.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС
чоловіка або жінки, які до-ходили 2 рази тижнево та ро-били порядки в офісі. Ближній інформації уділит ся в редакції „Свободи“.

Американська Русь в справі засуду Мир. Січинського.

Відомоном грізним і могутим відбив ся подвійний засуд на смерть М. Січинського і серед американських Українців. Народ заворушив ся, поплили віча, палкі промови.

Погляньмо і почислим.

Передовсім згадаємо тут еще раз коротко про ті віча, про які був вже звіт у часописі. І так: 2-го мая, Chicago, Ill.; 9-го мая, New York; Troy, N. Y.; i Wonsocet, R. I. — 15-го мая Crompton, R. I.; Edmonton, Alta, Canada; i Hazleton, Pa. — 16-го мая Troy, N. Y.; Providence, R. I.; Minneapolis, Minn.; — 20-го мая Taylor, Pa. 22-го мая Scranton, Pa.; 23-го мая Chicago, Ill (Burnside); Roosport, O.; Ansonia, Conn.; Pittsburg, Pa.; — 30-го мая Lesbridge, Alta. Canada; Carnegie, Pa. — 31-го мая Fall River, Mass; — 6-го червня Jersey City, N. J. В сей спосіб отже було подано в нашій часописі до сих пор звіт з 20 віч.

Крім сих віч, з яких справоздана були уже оголошені в часописі, масмо звити з дальших, які відбули ся як слідує:

- 11-го мая: в Rochester, N. Y. — 16-го мая: Holyoke, Mass. — 23-го мая: Lorain, O.; Buffalo, N. Y. — 30-го мая: Black Lake, Queb. Can., New Haven, Conn., Olyphant, Pa. — 31-го мая: Elmira Heights, N. Y., Sayre, Pa. — 6-го червня: Franklin Furnace, N. Y., Depew, N. Y., Grand Rapids, Mich., Yonkers, N. Y., Glen Lyon, Pa., Philadelphia, Pa., Awondale, Pa. — 7-го червня: Rossford, O. — 10-го черв.: Mapville, R. I., — 13-го червня Detroit, Mich., — 15-го черв.: Plymouth, Pa., 16-го черв.: Windber, Pa., Hanover, Pa., 19-го черв.: Glassboro, N. J. — 20-го черв.: Northampton, Pa., Elizabethport, N. J. i 27-го черв. Butler, Pa.)*

Так отже всіх віч на землі Американській протягом останніх 2-ох місяців було 46.

Добутком і реальною користю з сих віч були підписи петицій, які редакція свого часу розіслала, а які має відіслати ся до Відня. Крім підписів збираючи на віча, окремо, тутешні наші брацтва і парохії від себе прислали на наші руки підписані петиції. В сей спосіб зібрано до 300 петицій з якими 20,000 підписами. Богато однак, наших, знаних загально зі своєї патріотичної діяльності, товариств, не прислали еще петицій. Чому — годі знати; просимо отже дотичних наших патріотів в віду потвердження присуду львівського поспішити ся, щоб потом не було за пізно.

Грошеві складки, збирани на фонд ім. Олени Січинської представляють ся, як слідує: загально зібрано суму 620 дол. З того вислано через редакцію „Свобода“ до Краєв. Союзу Кредитового суму 164. 27 дол. Збірку з віча в Шікаго, Ілл. в сумі 12.00 д. післану впрест на адресу матері М. С. на поліпшенє харчу Мисрослави. Збірки з віч в Пітсбург, Па. (200.00 дол.), Філадельфія, Па. (45.00) і Нортгемптон, Па. (25.00) зложено як окремі фонд імени Мисрослава Січинського. Дальші збірки, як з Providence, R. I. (9.25), Taylor, Pa. (17.47) Scranton, Pa. (27.40) New York, N. Y. (по демостр. поході 41.94), Olyphant, Pa. (14.30) Glassboro, N. J. (23.00) і Awondale, Pa. (36.00) мають еще правдоподібно дотичні вічеві комітети у себе, позаяк не масмо еще ніякого їх рішення, куда вони сі гроші призначили.

* Звіти з тих віч, які не були еще подані в часописі, будемо подавати в слідуєчих числах.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

* Липень.

- 8 Ч / Февронії м.
9 П / Давида прен.
10 С / Самсона
11 Н / Кира і Іована
12 П / Петра і Павла
13 В / Собор 12 Ап.
14 С / Кос. і Дам.

— Проти указу нового емігр. комісаря, жадаючого, щоб кожний емігрант виказав ся сумою 25 дол., а якого в противнім разі депортує ся, перший запротестував тутешній жидівський дневник „Vorwaerts” у числі з 4-го с. м., завзяваючи до масових протестаційних віч. Після слів наведених в сім дневнику, в наслідок сего указу діють ся на Еліс Айленд роздираючі серце сцени. Люди, ідучи в Америку, а переважно з Росії, попалили за собою всі мости і зовсім не були приготівані на таке жалєне. І тут їх замикають, не даючи ніякої можности повідомити навіть свою найближшу рідню. І се діє ся в „країні свободи”!

— Незавидна доля наших переселенців. Куритібска „Зоря” доносить, що в маю, с. р. прибуло до Бразилії много імігрантів, майже всі Русини. Останні, котрі приїхали, їхали через Трієст і зістали відставлені до Сан Павла на нову колонію колом Ігуаре і Сапаєа над морем межі Сантоса а Паранагва. Підсоңе там є нездоровє для наших людей, бо за горяче. Всі ті люди їхали до Парани а не до С. Павла. Тож як довідались, що не суть в Парані, почали ся забирати відтам. Хто що міг, то брав з собою, а решту полишали і йшли понад море в напрямі до Парани; дороги жадної нема, то дерли ся по корчах, драпали ся по горах, аж зайшли до місточка Ігуаре. Там розмовили ся з одним о. Францішканом, котрий говорив по моравски і поміг ім дістати ся до Парани на вітрильнім кораблі. Очевидно, що сему винні самі переселенці, які перед виїздом не звернули ся о поміг до руск. тов-а „Провідіне” у Львові.

— Як доносять з Петербурга під дагою 22-го м. м., то слідуєчого тижня виїздить з відтам до Америки комісія, складаюча ся з князя Юрія Львова і секретаря звязку земств, Пільнера в цілі студій над еміграцією. Російський уряд задумує колонізувати Сибір та гадає, що в тім случаю богато зможе тут навчити ся. Перший забавить в Америці кілька місяців а другий цілий рік.

— Як доносять з Welorum, Pa. дня 24-го м. м. лучила ся в майнах Nr. 4. фірми Lackawanna Coal and Coke Co. страшна експлозія, якої жертвою впало 17 вбитих а 16 поранених майнерів. З винятком одного, се самі емігранти. Експлозію спричинило се, що оден з майнерів вишов з вітворого лямпою, не вложивши на ню охоронної сітки. Копальня ся була протягом останніх 6 літ вільною від газів і тому інспектори позволили уживати відкритих лямп. Війшовши до нутра майнери хотіли добути вугля для власного ужитку а рівночасно коло отвору згромадило ся велике число мушин, переважно Італійців. Нараз наступила страшна експлозія, з відра землі бухнула полемінь і обняла стоячих коло отвору. Нещасні, обняті огнем мали еще на стільки сили, що почали вікати кличучи о поміг. Гук вибуху, бухаюча полемінь і крики стягнули сейчас на місце тисячі людей. Вислано дві рятункові партії, але сі, не дійшовши навіть кількнайпять стій в глибину мусли вернуться ся за для браку воздуха. Дперва четверга партія дійшла на місце нещастя. Сейчас добуто

12 трупів а по полудні дальших 5. Кількох винесено еще живих і уділено ім сейчас помочи. В справі сього вибуху розпочато слідство.

— Старенький 76 літний норвегський поет і писатель, Берстерне Берзон, загально звісний щирий приятель поневоленого нашого люду дня 5-го м. м. захові тязко улягши легкому атакови апоплексії. Як доносять часописи, здоровлє старенького барда є поважно загрожене.

— Військові відпустки в Австрії на час жнив. Як минулого року, так і сього літа військові власти зарядили відпустки на пільні роботи для хлїбороба, що служать при війську. В кождім року буде означене число воляків відпущене на три тижні до дому і то партіями відповідно до пори, коли збираєть ся з поля кукурудзу, бараболі і т. п., чтобы тим способом дати їм змогу помагати при рілньних роботах на власнім господарстві або деінде для забезпеченя собі деякого доходу по скінченій військовій службі. Відпустки зачисляють ся в рілньних полках всіляко, відповідно до краю, і то вже з кінцем місяця червня. Аби заряджені відпустки не розминули ся зі своєю ціллю і не давали приводу до надужитя, видано урядлди приписи, після яких ульопвані воляки мають виказати ся посвідченєм від дотичної громадської зверхности, що справді користували відпустку до рілньних робіт.

— Голосний російський розбійник Савіцький — про котрого вчинки свого часу і ми доносили, зістав вбитий російською поліцією. Один з його банди викавав поліції його криківку. Повітовий справник з численною поліцією і жандармерію окружили густим перстенем село Красне, якого бандити розлучливо боронили. Густа виміна стрілів трвала 4 години та згнуло підчасної 4 бандитів, а в їх числі і Савіцький. Решта віткла.

— Торг бородами. „Царик. Жизнь” оповідає таку історію: Дивний порядок заведено останніми часами серед деяких робітників на лісових заводах при стаціі Бенетавій. Не маючи за що випити, робітники несли шинкарям в заставу та просто на продаж „зайву” одержу, цоботи, чай, цукор, сало та ин. Тепер же бородаці робочі переважно по 30 років і старші, міняють за півфляшки горівки свої довгі бороди, які вони голять і стрижуть по умові з шинкарем. Часом бородаці голять за готівку на продаж по 15 коп. штука і по 20 коп., як що голять разом з вусами. Через сю „новину” богато робітників ходить тепер, як у Американці, поголавши бороду й вуси.

— Кн. Юрко непоправний. Бувший сербський престолонаслідник кн. Юрій не дає про себе забути світові. Король Петро рад би его позбути ся з Сербії і вислав его на дальші студії за границю, але Юрко не дурень виїздити, коли він всю знає, що ему треба знати, се є: пискувати і авантурувати ся. Недавно зневажив він чинно майора Окановича. Майор визвав его на поєдиноч, але він поєдинку не приняв. Інші офіцери станули тоді в обороні Окановича і жадавали від короля Петра, аби визвав сына до виступленя з армії і виїзду за границю, а в противнім випадку загрозили насилло. Король Петро дав синови 120,000 франків річної апанажі, аби лише вступив ся з Сербії, але „слухняний” Юрко відповів, що насилло перекоже насилло і з помічю вірної ему залочи з Нішу провєнець цілу вагагу своїх ворогів і ватажка (себто свого батька). На таке dictum асербуи король замозк.

— Як богато попе.у може викинути із себе вулькан. Скількість попелу, викидана вульканами в часі вибуху, переходить всяке понятє. В 1694 р. Безуай покрив попелом цілу Камбрію. Верства попелу, викинена вульканом Сангай (Sangay), мала 150 метрів гребности. Попіл з вулькана Тімборо покрив собою більший простір, чим середня Европа; — з сього попелу можна би успати три такі гори, як Мон-Елян в Альпах. Скількість попелу, виспаного вульканом Кракатоа в р. 1883, обчислено на 33 квадратів кілометри. В часі сього вибуху погибло 40 тисяч людей.

— Сніги в червці. В середу дня 16-го м. м. упали сніги здовж карпатского підгір'я в горах Скільщини, Долишцини і в Чорногорі. Всі верхи і полонини в сторонах Микуйличина стали білі як серед зими.

— Зміна календаря в Росії. — Рада міністрів згодила ся на внесенє петербурської Академії наук ввести в Росії григоріанський календар на місце юліанського. Чи і коли виїде ся зміна в житє, се зависить тепер виключно від волі царя.

— Після телеграм з 2-го с. м. в кількох відлеглих тисячі миль від себе місцевостях трясла ся земля. І так передовсім дуже сильний землетрус дав ся чути в ледво на ново відбудовуючій ся Мессині (Сицилія). Рівнож сего самого дня в Іспанії дали ся чути три сильні підземні удари, які накоїли много шкоди. А і на острові Jamaica (Америка) сего самого дня, коло години 11. перед пол. почувли сильні підземні удари. Чи вони спричинили які шкоди, поки що не знати.

— Дійсно, що часами велими цікаві суть присуди тутешних судів. І так в Jefferson City, Mo. найвишчий стейтовий суд звільнив цілковито одну желізничу компанію від плачення відшкодованя за забитих з її причини людей, а то тільки з тріх причин, що компанія за одним замашком цілу сю родину вимордувала, так, що ніодин член не лишив ся в живих. Найвишчий суд подав як одинокий мотив свого рішення се, що нема нікого кому належалоб ся відшкодованє.

— Патріотичне святкованє сего річного „4-th of July” коштувало Америку 44 трупів, 2361 ранених та 724,575 долларів шкоди спричиненої пожарами. За два дні сьвят спалено всіляких фашерверків на загальну суму 10 мільонів долларів. В самім місті Нью Йорк було 5 вбитих, 4 особи ранені смертельно, 321 лекше, а 40 поранено з револьверів. Вибухнуло 116 пожарів, які однак легко погашено. Спалено фашерверків за півтора мільона долларів.

— Мійська рада в Cincinnati, О. порішила, що від дня 1-го мая 1910 до 1-го листопада с. р. вказівки усіх годинників посуженє ся о одну годину. В сей спосіб робітники в місті будуть о годину скорше починати але і о годину скорше покінчати свою працю, отже будуть мати о стільки більше вільного часу для себе за дня. Се се поки що перше місто в Зл. Держ., що завело таку реформу годинника.

ОГОЛОШЕНЄ.

Укр. Тов. „Гайдамаки”, від. і. в Брукліні, Н. Й. устроєє в річницю свого заложєня великий баль дня 11-го вересня в гали під числом 76 норт б улиця в Брукліні, Н. Й. Початок о 7 годині вечером. Управляє ся Хвальні Русько Укр. організації о ласкаве здержанє ся з іншими забавами в сей день, а о численє не прибує до нас, на наше Гайдамацьке святю. Вступ 25 цнт. від особи.

Чи Вам треба як стільки, як і ти може з гармати? Щоб Вам в ухо загреміти: вліть же передплати! Зважте Братя що наш „Шершень” козацького роду Рублів зовсім не дістане, хотьби скавав в воду! І хоть врагів він кусає, хоть він і хороший, Щоб раз вилетів з друкарні — треба купу грошей. А в Нью Йорку та на кредит годі друкувати Тож квапте ся Дорогії з присланєм предплати!...

НА ШКІЛЬНИЙ ФОНД ІМЕНІ ОЛ. СІЧИНСЬКОЇ.

Table with 4 columns: Location, Amount, Total, Date. Lists contributions from various locations like Depew, N. Y., Bridgeton, N. J., etc.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Володимира від. 108.

подає до відомости, що місячний мітинг відбуде ся в другу суботу, то є липня під числом 167 Е. 4. по причині, що в третю суботу припадає Пікнік Злучених Товариств. Просить ся всіх членів, чтобы прибули на той мітинг, бо суть важні справи до залагодженя.

ОІЛ СІТУ, РА. бр. Пресьв. Богородиці від. 139. подає до відомости що річний мітинг відбуде ся дня 11-го Липня. Кождий член має ся явити. Член неявивший ся заплатити 50 цн. а урядник і дол. кари. Вибір нового уряду. І. Романчак предс., Н. Фриз секр.

PITTSBURG, PA. тов. „Запор. Січ”, від. 171.

подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 11-го с. м. в гали Просьв'яти (7-th str.) Вибір нового уряду і касове справозданє. Неявивший ся підлягає карі після статутів. Уряд товариства. G 91

NEW YORK, N. Y. Тов. Тисячєвниці, від. 144. повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбуде ся дня 10. липня, точно о 8-ій год. вечер, в Гали під ч. 167 Е. 4. ул. Кождий член має в'янти ся на мітинг, бо суть важні справи до залагодженя. Ів Коцєній, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Шершень (Szerszen)

одинока українська гумористична часопись в Америці. Виходить 2 рази місячно. Річно в Америці \$1.50, в Європі і Канаді \$2.00. Адреса: „SZERSZEN” 184 Hudson St., New York, N. Y.

РУСЬНЕ БЮРО ПРАЦІ.

В кождім разі можна тут дістати працю. Так мушнина як і женщины і то в місці і в околиці. По більшій інформації просить ся удавати під адресу: I. Rykszynski 432 E. 6-th Str. New York, N. Y.

Користна праця для кожного!

Пошукуємо чесних людей до розповсюдженя нашого краєвого тютюну за добрим винагородженєм. Ся праця єсть дуже поплатна і легка для кожного Русина. В кождій місцевості знаходить ся много робітників, котріб хотіли такого тютюну, який курили у своїй вітчині. Отже ми кождому дамо до розпродажи власно такого тютюну і його працю коло розпродажи совістно винагородимо. Маємо тютюн російський і австрійський. Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всі будуть йому завидувати. Пишіть сейчас по більшій інформації і прибік тютюну, котріб ви силаємо даром — залучаючи 2 ц. марку на переписку — до Russian Tobacco Co. 132 Nassau St., Room 301, Dept. 8, New York, N. Y. 4-7

Вийшли з друку нові книжки: „ОБОРОНА ВІРИ”

„Підстава християнської віри” Ціна 35 цт. за одну, або 3 за доллара. Книжки сі повинні виходити ся у кожного релігійного чоловіка. Ними побореєтє всеке невірєство, що під сю пору поширєєтє ся. Тож кому дорога віра, нехай квапять ся замовляти сей скарб дущі, бо наклад їх невеликий. 26-31 Адреса: The New Books P. O. Box 731, Winnipeg, Man.

ОТОВЕ ЩАСТЄ!

Братя Русини! Єсли котрий в Вас хоче поліпшити свою чорну долю щастєм, то купи собі штор т. с. БУЧЕРНЮ І ГРОСЕРНЮ що продає один Русин заклад браку здоров'я. Сей штор є в містечку AMBRIDGE, PA., где єсть много руського народа також і церков руська. Інформація в справі штору як і інформація що до тутешньої місцевости уділять Вам властитель. Прому удалити ся на адресу: W. TOWNSHIP, Box 453, Ambridge, Pa. Одже не спитє, єсли хочєтє зловити настьє.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член
Р. Н. Союзу.

Іх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ з року 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульницький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Александр Шаршов,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.

Василь Гринько, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Повятини, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союзу знаходиться під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ — Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“ (цілорічне посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до \$30.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг або рук \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока \$500.00.

Если отец родини в шпитали божевільних, Союз платить в рік родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, повинні вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належать до каси Р. Н. Союзу, вносила як так: на монету одне-ж або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з вкладами до Голов. Секретаря. Головний Секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,

Посмертні вісти

Грицько Іван, член Р. Н. Союзу, від. 2. в Мт. Кармель, Па. помер 12-го червня, с. р. Небішчик походив з Галичини, села Виців, пов. Самбір.

Мотика Елисавета, ч. Р. Н. Союзу від. 152. в Гомстед, Па., померла 22-го мая с. р. Небішка походила з Угорщини, села Павлачі, стол. Унгар.

Вічна пам'ять!

Ч. 960. КВИТ \$100.00 на сто доларів, котрі п. Петро Ярема отримав як похор. кошта з посмертної заповоги по Конколках Насті з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

New York, N. Y. June 22 1909.
Петро Ярема.

Сьвідки:
Теодор Мараз,
Н. Угорчак.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 144.
Лев Угорчак предс.,
Ів. Коцкый секр.

Ч. 969. КВИТ \$100.00 на сто доларів, котрі п. Василь Свистович отримав як надзвичайну заповогу по причині неволі з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америкі.

Plymouth, Pa. 24-го юнія 1909.
Василь Свистович.

Сьвідки:
Василь Галабук,
Стеф. Кузмик.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 46.
Семен Павлик предс.,
Стефан Гриняк.

Ч. 970. КВИТ \$100.00 на сто доларів, котрі п. Войтх Сьвіржко отримав як часті II надзвичайної заповоги за утрату руки з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Baltimore, Md. 27-го юнія 1909.
Войтх Сьвіржко.

Сьвідки:
Миколай Дурдела,
Іван

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 81.
А. Лашинський предс.,
Йосиф Дурдела секр.

Рух в відділах Р. Н. Союзу

SPANGLER, PA. бр. Благ. Пр. Бог. від. 120 подає до відомости, що нових членів в віці від 16 до 35 літ буде приймаги в місяцях маю, червню і липню за половину вступного.

М. Белей секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Запорожська Січ“ від. 155. Р. Н. С. подає до відомости, що в місяцях: Червня і Липня приймає ся до Тов. без вступного а до Р. Н. С. після статута.

о. Кость Курило предсід.,
Кир. Пелешак секр.
А. Пелешак кас.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 6² подає до відомости, що в місяцях червню і липню буде приймаги ся нових членів до товариства без вступного а до Р. Н. Союзу за половину вступного.

Ст. Цимбала пр.
Андр. Клішч секр.
Фр. Янковський кас.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П. від. 61 буде святкувати день свого патрона 12-го липня с. р. Богослуженє в місцевій церкві о 7-ій год. рано. Кождий член повинен явити ся в церквній галі о пів до семі. Неявивший ся член заплатить кару 240 цт.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Володимира від. 108 подає до відомости, що нових членів приймає без вступного через два місяці, то є, червень і липень. Бр. платить 5 дол. тижнево за повоги в разі слабости а 10 дол. посмертного. До брацтва платить ся тільки 50 цнт. місячно. Митинги відбувають ся кожної третої суботи по першій під ч. 167 E. 4-th Str. New York

А. Шеремета пр.
Гр. Черкас секр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Дністер“, від. 220 Р. Н. Союзу подає до відомости, що буде приймаги членів без вступного через два місяці: Липень і Серпень. Митинги відбувають ся кожної другої п'ятниці по першій в галі на 192 Грін стр. Бруклін. Слідуючий митинг припадає в п'ятницю 9-го липня точно о годині 8-ій вечером.

П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівський кас.
Ів. Зазуляк секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Григорія від. 232. подає до відомости, що митинг відбуде ся в другу неділю по п'ятнадцятім. Неявивший ся член заплатить 50 центів а урядник 1 дол. карі. Член не заплативший своїх залеглостей буде суспендований або виключений.

Елек Гордійчук секр.

ELMIRA HEIGHTS, N. Y. бр. сьв. Арх. Михайла, від. 8. повідомляє своїх членів; що днє 25-го липня с. р. відбуде ся річний митинг Початок о 12-ій г. по полудни. Справозданє касове за 3 місяці і інші важні справи. Член зпівнивший ся підлягає карі 25 цн., неявивший ся на митингу 50 карі, а урядник і дол. Неявивший свої довги за шапки, відзнаки, місячне до бр. і Союзу і другі залеглості підпадає карі після статутів.

Кузма Мовчан прд.
Василь Федчик кас.,
Іван Тарбай секр.

MONESSEN, PA. бр. сьв. І. Кр. від. 62, повідомляє всіх членів що піврічний митинг відбуде ся днє 11-го юлія о 2-ій годині по полудни в галі де звичайно. Кождий член зобовязаний явити ся і свої залеглі довги вивізнати. На тім митингу контрольна комісія має здати докладне справозданє піврічне. Вибір нового секретаря і пр. Неявивший ся член на той митинг заплатить і дол. а урядник 2 дол. карі.

Стеф. Цимбала пред.

CANONSBURG, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 84 повідомляє своїх членів що митинг відбудуть ся в Miners Hall (Spring Str.) в кожду другу неділю по першім.

І. Федан предс.,

LORAIN, O. бр. сьв. Андрея, від. 128 подає до відомости, що 18-го липня відбуде ся піврічний митинг. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник і дол. карі. Нових членів приймає ся в липню і серпню без вступного.

Ів. Возняк пр.,
Т. Тузінський секр.

CHISOLM, MINN. від. Р. Н. С. ч. 116 повідомляє своїх членів, що піврічний митинг відбуде ся днє 11-го липня с. р. в галі Ілька Лазоришака. Неявивший ся член заплатить і дол. карі Справозданє касове за пів року.

А. Ліцак пр.,
І. Лазоришак секр.

CHICAGO, ILL. від. Р. Н. С. ч. 221 подає до прилюдної відомости, що місячні митинги бр. відбувають ся в кожду другу неділю по першій. Кождого члена звиває ся рішучо, щоб приходив на митинги і вирізняв всі свої за-

CLEVELAND, O. бр. сьв. Петра і Павла від. 102. Р. Н. Союзу подає до відомости усім членам місцевим і позамісцевим, що місячний митинг відбуде ся днє 11. червня о 2-ій годині до пол. в галі: Steve Gostis, на Literary R. D. corner W. 5-th str. Неявивший ся член заплатить 50 ц. карі

Мих. Лазука секр.

NEW YORK, N. Y. тов. „Запор. Січ“ від. 117 подає до відомости, що по причині піквіку місячний митинг відбуде ся о тижнево скорше, то є в другу суботу, с. м. (10-го липня), в галі, де звичайно. Кождий член мусить ся явити безусловно. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. а урядник 50 цнт. карі.

Т. Качмар секр. рек.

HAZELTON, PA. бр. сьв. Ар. Михайла від. 85. подає до відомости, що піврічний митинг відбуде ся днє 11-го липня с. р. Кождий член безусловно мусить явити ся, бо впротинив разі заплатить 50 цнт. а урядник і дол. карі; в разі не вирізняв довгів зістане виключений.

М. Мардиняк пр.,
Ад. Романьчак секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходи і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

NEW YORK, N. Y. тов. „Просьвіта“ від. 204 подає до відомости усім ньюорським брацтвам і товариствам що на днє 22. січня 1910-го року се тов. уладжує театральне представленє. Просить ся в той день здержати з усіми другими балами.

Уряд бр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює бр. сьв. І. Крест. від. 62 Р. Н. Союзу в Монесен, Па днє 24-го липня в німецькій галі на 2-ій стріті. Початок балю о 2-ій год. по полудни. Вступ для мушчин зі женою 50 цн. для жєнщин 25 цнт. Дохід призначений по половині до бр. каси і на церков руску гр. кат. в Монесен. Усіх чесних Русинів і Русинок з Монесен і околиць, як з Донора, Вебстер, Чалерой, Бальвані, Прайзвіль і Арнолд-Сіті запрошує ся сердечно. Музика знаменита а перекуска перворядна бо за добру забаву услугу і забаву ручить

25-28 **Комітет балевий.**

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

відбуде ся заходом парохії Carnegie, Pa. в німецькій галі днє 13 липня, в вівторок, точно о 7 год. вечером. Весь дохід призначений на гр кас. перкор. Всіх Русинів місцевих і з околиць запрошує ся. Вступ для мушчин 50 цнт. а для жєнщин 25 цнт.

25-26 **КОМІТЕТ.**

До чого сим доведемо? (Продовженє зі стор. 3-ої.)

мало вам бути чесними і сприяючими своему братови; від вас вимагає ся запертя ся себе самого, пожертвованя, витревалости і усилюности в народнім ділі.

Не сказавбим, що ви цілком занедбуєте свої обовязки; ні, але більша часть з вас замало интересує ся долею свого брата, веде діла, нам всім спільні з слабобою енергією а часом навіть байдужно... А до чого сим доведете?... Вороги наші працяють усилюйніше і їх живно на нашій ниві... Они ви-

беруть нашу пшеницю, а вам линуть кукіль і буряни!...

Застановіть ся добре над моїми уватами, возміть їх собі щиро до серця, і пам'ятайте, що „як собі поstellите, так і виспите ся.“

Пригляньтесь кудюю. народи культурні ходять, тай ведіть і братів своїх туди...

На конець і до Тебе, любий Брате. Як ти під кожним зглядом бідний і упосліджений!... Не знавав ти ще ні долі ні волі, не зажив ти блага туземного; вислугує ся тобою хто не хоче, поштуркує тобою і помітує найпосліднійший; за людину тебе ніхто не має;... Бог один знає, які ти зносиш поневірки і безправа!... А нема кому за тобою обстати, з тої безодні горя тебе видобути та долі тобі придбати...

А ти що на тоє?... Обоятний, біду свою „пайнотом“ потішаєш!... Ой, схаменись серце-брате, не чекай ще більшого, бо вже досить лиха!...

Коли бачиш, що твої проводирі і опікуни не дуже о тебе заходять ся, то чомуж не отрясеш ся з своєї байдужности та не возмеш ся сам за рідний плуг; чом не пробудиш ся з тої мертвоти, тай не розпічнеш сам кращого і людянійшого життя?...

Опамятай ся сердечний!... Занехай власної кривди, залиши пиянство, взаїмну ненависть, міжбратні незгоди а жий в любові і згоді; уникай лжепророків і лєстных облудників а бережи своє рідне; вирікай ся старих своїх злих навичок, а йди за світлом і поступом. Вистерігай ся нечести і ганьби а подбай про свою честь і гідність. Не любуй ся в гнилі і темноті а шукай краси і просьвіти!... Тою дорогою певно не загинеш!...

От так, Брати Родимці, такі наші заслуги, така праця на нашій ниві, таке газдованє в нашій хаті. А прецінь ми всі рідні, одної Неньки діти!... Чомуж живем, мов чужі, в чужій чужиноці?... Чому в згоді і любові не шукаємо спільної долі?... Не заведем в себе ладу — заведуть чужі! але до чого сим доведемо?...

Як тьма перед світлом, так ми у тій чужині без сліду загинем! Запропастимо себе і свої діти, тай з неспасенним гріхом ляжем в домовину!...

І до чого се — казанє — не один спитас. То покляк до обрахунку совісти, тай до отямки; то зазив до народного обовязку, до народної праці... Отсим молю і закликаю Вас, Родимці до загальної реформи нашого суспільного життя... і запрошую Вас всіх до першого кроку в тім напрямі. до сполученя наших сил і гадок до основаня „Всенародного Товариства Просьвітного“, котре-би одно могло направити дотеперішнє лихо.

В місяцю Червню '09 приступили до Р. Н. Союзу слідуючі нові Братства і члєни.

- Бр. сьв. Дмитрія в Pittsfield, Mass. Від. 150 Р. Н. С.
- В. 150. Завируха Грег., Андрєв Гриць, Спасик Дмитро, Ткачик Йосиф, Гуска Петро, Спасик Теодозий, Никорчук Іван, Шамлій Мих., Яківчук Дмитро, Меронів Стефан, Яремій Пенталей, Антонійчук Стефан, Рога Іван, Гуска Григорий, Абрамчук Ів., Стефанюк Николай, Яремій Ілія.
- Бр. сьв. Стефана в Manville, R. I. Від. 181. Р. Н. С.
- В. 181. Ковальчик Олекса, Кармазин Мартин, Познанський Михайл, Патрило Василь, Бардачевський Йосиф, Куцярський Петро, Горнянський Іван, Турецкий Василь, Швець Іван, Лисий Дамян, Шевчук Николай, Червінський Онуфрій, Швець Андрей, Чачковський Антон, Гаврилюк Теодор, Любянецький Павло.
- Бр. сьв. Георгія в N. S. Pittsburg, Pa. Від. 250 Р. Н. С.
- В. 250. Дума Онуфрей, Фигель Павло, Никель Іван, Буклад Ст., Шпак Николай, Добранський Михайл, Стадник Волод., Капирка Юрий, Лопішка Яцко, Завєвич Матвій, Венгльовський Антін, Маціньський Мих., Минта Теодор, Ланош Олекса, Лепецкий Адам, Франчак Петро, Маційовський Стефан, Маційовський Дмитро, Шімко Петро, Кос Сильвестер, Працик Николай, Машляник Івасиф.
- Тов. „Запорожська Січ“ в Cleveland, O. Від. 251. Р. Н. Союзу.
- В. 251. Габуляк Франк, Нижняк Мих., Палівода Мих., Ціхоцький Іван, Сухарек Сенько, Гауриляк Миколай, Турчик Андрей, Турчик Іван, Карась Йосиф, Куриця Панько, Шведик, Антін, Чарнота Мих., Цюбан Йосиф, Чарнота Андрей, Лозинський Мих., Сірохман Іван, Лазука Антін, Будник Іван, Гормацій Афтанас, Андрусечко Мих., Вонсач Іван, Буй Антін, Странь Миколай, Стойко Йосиф, Модний Стеф., Гамера Юрко, Пелих Михайло, Січ Йосиф, Вадзюк Василь, Габель Василь, Купчик Мих., Синьчина Іван.
- В. 23. Янесик Мих., Коза Ів., Гойдзик Іван.
- В. 39. Оскренков Петро.
- В. 42. Ветрин Іван дит.; Шептак Катерина, Юзвак Меліна, Дзєбко Нєстор.
- В. 56. Герак Іван дит.
- В. 61. О. Омелян Баранський, Рудавський Николай, Палюх Олекса.
- В. 71. Жидуляк Стефан, Врєбєль Петро.
- В. 91. Полікар Іван, Галабан Тиміт, Шак Николай, Браток Петро діти; Марціновський Фр., Кучинський Мих., Доцин Тео.
- В. 94. Мадай Мих., Мазур Матей.
- В. 102. Гбур Йосиф, Тимочко Михайл, Кардамаш Микита, Шиманський Яцко, Кардамаш Стефан, Луць Синов.
- В. 213. Мацюк Олекса.
- В. 130. Терлецька Катер. дит.
- В. 139. Галко Юрий.
- В. 141. Леню Онуфрій, Франків Юрко, Сухоровець Іван.
- В. 149. Бойко Іван, Гриньків Никола, Стецьків Онуфрей, Савич Павло, Мисків Мих., Пристай Федко.
- В. 158. Лобур Ілія.
- В. 160. Сташків Іван.
- В. 170. Паздерський Павло, Станкевич Матей, Грєшук Василь, Харів Василь, Щипанський Іван, Гилімей Василь, Драпало Олекса.
- В. 180. Самарчук Титус, Голованський Іван, Лагоцький Йосиф.
- В. 194. Юрєвич Стефан.
- В. 197. Яциник Данько, Баран Антін.
- В. 199. Гатючи Анна, Галгас Елисавета, Глєбаско Марія.
- В. 207. Сітєвич Василь, Спєвнич Катерина, Умалюх Марія.

(Дальше буде)

В справі видавництва календаря Р. Н. Союзу на 1910 рік.

Календар на 1909 рік вийшов свого часу, правда, з деяким затриманням, і може не зовсім такий, як би сего хотіло ся, але він на сьому не по стороні редакції а короткого часу, в яким треба було календар на скорі зладити. Щоб календар Р. Н. Союзу на 1910 рік міг появи́ти ся багатий що до змісту і ілюстрацій, отсим запрошуємо усіх наших людей доброї волі до ласкавого співробітництва в редакції і праця коло календаря. Хочемо, щоб увесь матеріал призначений до календаря був у редактора найдалше до 1-го вересня с. р., а в сей спосіб календар вийде скоро і скорше його буде можна розіслати членам Р. Н. Союзу.

Передовсім відзиваємо ся до наших Вп. Поетів, щоб осідлавши свого крилатого пегаса і побувавши у завертних вижнях, надсилали нам стихи, передовсім патріотичного змісту. Для гумористів в календарі відчинимо зовсім окремих кутків. Крім надземської слави як земну винагороду прирікаємо кождому з поетів по 5 центів від стрічки друкованого верша.

Крім сего просимо усіх, у кого є сила і кебета по сему послужити нам короткими оповіданнями і науковими розвідками. Оповідання мають бути короткі, не переходячі 5 або 6 сторін друку малої 8-ки і першешство мають опідання з життя наших емігрантів в Америці, дальше історичні і патріотичні. Письменикам будемо платити від печатаної стрічки по 3 центи а від перекладів по 1-му центови. Що до тем розвідок наукових просить ся шорозуміти листовно з редактором, щоб евентуально таке не лучило ся, що одну і ту саму тему кількох людей обробить.

Рівнож просимо усіх щирих людей зайняти ся колектованем оголошень до календаря. Оголошення будуть такої величини: ціла сторона, $3\frac{1}{2}$ х $5\frac{1}{2}$ інчів—24.00 дол.; $\frac{1}{2}$ сторони 13.00 дол.; $\frac{1}{4}$ сторони 7.00 дол.; $\frac{1}{8}$ сторони 4.00 дол. Гроші за оголошення треба безусловно платити з гори, Охочі до збирания оголошень в якійсь даній місцевості зовлять ласкаво порозуміти ся з редакцією в цілі одержання повноважень. За колектовані оголошення платимо 25 проц.

Братства, парохії, товариства і т. д., які хотіли б помістити свої фотографії в календарі Р. Н. Союзу на 1910 рік зовлять ласкаво прислати дотичну фотографію а крім сего 3.50 дол. на виготовлене з фотографії кліша (cut) до друку.

В усіх справах, тикаючих ся видавництва календаря на 1910 рік просить ся удавати по близші інформації до:

Anthony Curkowsky
184 Hudson str. N. Y. City

Слава Ісусу Христу!

Ви певно будете з нами радувати ся, коли дізнаете ся, що Русини в Burnside Chicago, Ills. не лиш купили і виплатили гарні чотири лоти під будову гр. кат. Церкви Св. Ап. Петра і Павла на корнері 92. вл. і Chauncey Ave., але 1-го юнія приступили до самої будови церкви. Та еще більше утішайте ся, коли дізнаете ся, що Іх Пресв'ященство Кир Сотер дозволило на дні 20. априля 1909 р. оснувати при нашій церкві „Літургічний Союз“.

Щож се за новий „Союз“? Ось як оно есть Дорогі Сестри і Брати! Звісна Вам приповідь народа „Без Бога ані до порога.“ — Она справджує ся на всіх народах і на кождім чоловіці з окрема. Всюди потрібна нам Божа поміч. Потрібна она нам в теперішнім житю, а буде потрібна еще більше в будучім.

Сю поміч легко досягнути, коли хто приступити в члени літургічного Союзу в Burnside Chicago, Illinois.

Вступаючі платять лиш раз на все один доллар і в їх наміреню править ся що року 12 Служб Божих, — 6 Служб Божих в наміреню живучих членів Літург. Союзу а 6 Сл. Бож. в наміреню усопших членів Літург. Союзу.

Чи можна вписувати усопші особи в члени Союзу?

Можна, а навіть дуже пожиточно, бо они стануть учасниками користий з тих Служб Божих, що будуть відправлені в наміреню усопших членів.

А чи можна вписати до „Літургічного Союзу“ когось без його відомости?

Можна! Бо сим зробіть ся гарне діло, що буде мало подвійну користь для вписуючого і вписаного. Чи се велика користь бути членом Літургічного Союзу?

О дуже велика! Бо кожда Служба Божа се повторене безкровним способом сеї жертви яку приніс Ісус Христос, жертвуючи свої муки і респяте на горі Голгофті за наші гріхи і цілого світла.

Проте кожда Служба Божа приносить сим людям в котрих наміреню служить ся, такі користі, — які принесла кровава жертва Ісуса Христа для цілого людського роду.

А якяж то буде членська грамота сего Літургічного Союзу?

О, се буде дуже хороша грамота украшена гарним образом Матери Божої неустаючої помочи, Матери руського краю, образом Опікунів і Покровителів нашої Церкви Св. Ап. Петра і Павла і образом одного з найбільших руських св'ятих.

Чи на сїм вже кінець? О ні! Кождий член Літургічного Союзу в Burnside Chicago, Ills. дістане від нас на милий спомин гарний образ церкви Св. Ап. Петра і Павла і образ Іх Пресв'ященства Кир Сотера, котрий буде сю дерков торжественно посьв'ячувати.

А чи можна ще иньшим способом з'єднати собі користі зі всіх Служб Божих які будуть відправлені в церкві Св. Ап. Петра і Павла в Burnside, Ills.?

О можна! А се тоді коли хто стане ктитором або благодітелем сеї церкви.

Щож треба в сій цілі зробити? Хто хоче бути ктитором церкви Св. Ап. Петра і Павла в Burnside Chicago, Ills. повинен хоч \$100.00 на будову нашої церкви дати, а за те его імя буде виписане гарними золотими буквами на голубих таблицях, що будуть прикріплені на виднім місці в нашій Церкві.

Хто знова хоче бути благодітелем нашої Церкви, то нехай жертвує на нашу Церков хоч \$50.00, а тоді його імя буде красувати ся золотими буквами на голубих таблицях в церковній галі.

Жертвуючі по \$25.00 будуть мали право називати ся також благодітелями, а їх імена будуть виписані срібними буквами на памяткових таблицях в галі.

Та скаже хто так: Я вже вписав ся до многих літургічних Союзів і дав много жертв на церкви і на добрі цілі!

Се Брате і Сестро дуже гарно! В такім случаю можете позичити нам хоч-би і малу суму гроший, а ми дамо Вам 3% як се звичайно дають ріжні банки. В кождім часі будете могли свої гроші вибрати за попереднім 30-дневним зголошенням.

Тож кличемо до Вас Сестри і Брати! Вписуйте ся численно до літургічного Союзу в Burnside Chicago, Ills. Если хто може нехай старає ся бути ктитором, або благодітелем нашої Церкви.

До сих, що носять гроші при собі, або ховають їх в постелях, або дають на сховок ріжним непевним людям кличемо:

Вложіть Ваші гроші на 3% до нашої церковної каси, де они будуть безпечні і принесуть Вам подвійну користь, бо сим способом споможете нас в будові нашої Церкви.

Гроші прошу посилати чеками або Money Orderами. Чеки мають бути виписані так:

REV. VLADYMYR PETROVSKY,
9241 Chauncey Ave., Burnside Chicago, Ills.

Так виповнені чеки прошу вложити в коверту і заадресувати до місцевого церковного касієра:

Mr. Josyph Scirko, 1424 93 Str., Burnside Chicago, Ills.

Закладайте свою кольонію в Патерсон, Н. Дж.!

Брак руських кольоній даєсь відчувати равичо в суспільнім ровивтку нашого народу. Свої кольонії, се сила і значіне народу! Проте купітьте кавалек землі на влісний дім але купітьте в місцевості, котрі суть огнищем промпелу і торговлі, де є подостатком фабрик, котрі дають можливість вийти легко відповідне ваните.

Місто Патерсон є найбільшим фабричним містом в Стейтї Нью Джерзі. Оно осідлає найбільші на світі фабрики шовку, дві величезні фабрики локомотивів, великі паровозні, сталівні і много інших, де знаходять ваните десятки тисяч робітників.

Наші лоти лежать в самій середині міста саме в близькості вше вгаданих фабрик. Ціна лотів — як на своє невпачийо добре положене — дуже дешева, 3000 долларів і вше.

Продаєсь на думе вигідні місячні рати, а тим, що хотять будувати ся допомагає ся в поницькі. Титул власности (Deeds) видаєсь даром.

На случай власности або безробітія продуже ся час сплати. Если купувачи додержать точ о своїх обов'язках, тогди на случай смерті спадкоємці дістають титул власности без дальших вилат!

Уважайте, що уся комунікація Нью Йорку звернена до Патерсон, як головного осередку промислового. Проте видано вже мільони на тунелі і нові шліхи жеаліничі, котрі небагом відуть в житє, а тогди їада в Нью Йорку до Патерсон буде тревати лишє 15 минут ва ціну 8 цент.

Reality & Commercial Co, 26 Cortlandt Str, New York.

По вські інформації удавайте ся до менеджера Русина:

EMANUEL TEODOROWICZ, Manager, 156 E. 7th Str., NEW YORK.

23—26

ДЕ С
Іван Каць син Дмитра. Вийхав з Елмайра Гайтс, Н. Й. 1908 грудня до Віндбер, Па. Лузерн Ко. Був на боргі у Михайла Марець. Родом з Берегів Гурних пов. Ліско. Пошукує его рідний брат Теодор Каць в важній справі. Хтоб про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на слідуочу адресу як найскорше:

John Tarbay,
Box 75
25-26 Elmira Heights, N. Y.

ДЕ С
Николай Кіржецький родом з Дібронова, пов. Рогатин, Гал. Перебував в Перт Амбой, Н. Д.

Paul Luciw,
2105 Lake str.,
25-26 Evaston, Ill.

ДЕ С
Іван Николин з села Підністрини, пов. Бібрка Галичина. Хтоб про него що знав, або він сам звольте донести до:

Wm. Zubrucky,
210 Plymouth Ave.,
N. Minneapolis, Minn.

ДЕ С
Іван Жак, родом з Павізова, сто. Землян. член від. 126. Вийхав десь за роботою а за сей час прибула тут і находит ся в Cleveland, О. його жінка. Хтоб про него що знав звольте донести до:

St. Michael, Box 1091
Beaverdale, PA.

ПОСТУПІТЬ СЯ З ДОРОГИ.
Розумний чоловік завсїгди старає ся уступити з дороги, як батця, що надходить небезпека. Переоуче ся звичайно тільки одну небезпеку, — небезпеку недуги. Недуга приходяти до нас дає поперед всілякі остоорогі:

раптовна утрата апетату і сил. І тоді є еще доволі часу, щоб запобічи злему, яке їде до нас. Уживайте сейчас Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, а всяка небезпека тяжкої недуги скоро минє ся. Сей лік, в якого склад входять чистє, знамените вино і дібранє зілє, є одиноким помічним средством на скріплење. Він помагає вельми підчас травлення поживи, витворює нову кров та додає нових сил для тіла і мозгу. Скріпляє аметит та скоро усуне всяку нестраївність.

JOS. TRINER,
616-622 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ!
На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принадлеже до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до каси „Союза“.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“ виконує всякі роботи, входячі обяг друкарства — старанно, скоро і тапо.

184 Hudson St., New York.

АРТИСТ РІЗЬБАР
Евгеній Василенко
виконує усякі роботи
входячі в обяг червоної штуні, як:
ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.
Золотить і малює ікони.
Усі роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Va.

Б. Янубовський Син
Кацеларія Адвокатска для справ заграничних.
Документи КОНСУЛТ легалізує.
Дуже много плодів тяжкої праці тут в Америці пропаде нашим країнам в наслідок занедбаня своїх справ масткових в старім краю. Працюєте і посилаете гроші, а потому до ладу а мастком дійти не можете. Удайте ся до нас. Ми ємо спеціалістами в найтрудніших прогесах краєвих. Довголітне досвідченє, практика і совісне провадження бізнесу з'єддало нам довіре у країні. Сприяємо акти нотаріальні, стаяємо частки спадковї ві старого краю, виробляємо повноваження, контракти купна і продажі, інтабуляції і екстабуляції, вивиси в частки і довжні скривти, вваглі всі справи вранні і війскові до Австрії, Росії і Прус. Сприяємо урочайні фарми. Зголоїть ся особисто або листовно по близші інформації.
25-28
B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 460 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Вийшли з друку
слїдуочі нові книжки:
Доля галицької спроти - - - 5 цт.
Хлопська доля - - - - - 5 цт.
Кавки ва жидів - - - - - 10 цт.
Кавки ва циганів - - - - - 10 цт.
Пісня про правду і неправду та інші оповіданя в обрамках 25 цт.
Боротьба ва право - - - - - 50 цт.
Польська народова демократія 70 цт.
Пропаший час. Українці під москвоєвським царством - 15 цт.
Про небо. Популарна астрономія, в двох частах - - - - 40 цт.
Страшний ворог, книжка про горіску - - - - - 5 цт.
Родина у авірів, птиць, комах, раб та гадів - - - - - 10 цт.
Про людське тіло, в малюнк. 15 цт.
Про Хамію - - - - - 15 цт.
Під землею (оповід. про майні) 15 цт.
Про світ божий, в малюнк. 35 цт.
Від монархі до республіки - 20 цт.
Хто вимовить книжок на 1.00 дол. і більше, дістане кулон на дарунок.

При тім повідомляє ся, що Руська Кавгарія перенесла ся до власного дому і тепер адрес її є такий:

Ruthenian Book Store
439 North Sixth Ave. Scranton, Pa.

ПО АНГЛІЙСЬКИ
хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найлекшою методою, нехай пришле марку на відповідь а я сему пришлю пробу лекцію в польській мові і всякі близні інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y. 25—8

Русини Пітсбурга і околиці!
Чи Ви знаєте, що

German Savings & Deposit Bank
на розі 14-ої і Carson ул., South Side, Pittsburg, Pa.

є найбезпечнішим банком? Не знаєте, то загляньте до справозданя стейтвих контролорів, що узнали наш Банк за один з найсолідніших і найвевійших в Пенсильвенії. Маєток 5,000,000.00 Платимо 4 проц.

Шифрвати на всі лінії. Вислїка гроший, справи нотаріальні, війскові і т. н.

Й. Е. Рот, преде,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

Читайте і другим скажіть!
Таним коштом до Європи на великій пароходні може ся дістати кождий, хтоб схотів на послїднім кораблі кілька годив денно робити. Відїад кілька разів в тиждни По інформації зголосити ся, залучивши марку поштову за 2 пнт на адресу:
I. Rykzynski, Labor Agency,
432 E. 6th Str., New York.

Металеві обцаси

ЗАП'ЯТНИ
ЗРОБЛЕНІ ЗІ СТАЛИ
Для майстерів, каменарів, фармерів і всіх, що роблять при тяжкій роботі.
Охороняють ваші ноги від взивнєня і відпавєня гітє. Дадуть ся прикріпити і до старих чоботів і зроблять їх як нові. Дістанете у вашого продавця чоботів. Все тьравлі. Пишіть по цінах.
United Shoe Machinery Co
Boston, Mass.

EMIL BAUMAN
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пишіть по наш великій, 60 сторін числячий каталог, в яким містять ся також соти похваляних листів від всіх славянських братств в Америці. Пишіть до нас по словенськ або по руськ — як хто уміє. Знаємо по руськ читати але відповідати будемо по словенськ.

50—

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

- Америка 15 цнт.
- Ангел та пустельник і т. і. 15
- Борба клас і чому бобітняки організують ся 15
- В Старім і Новім краю 25
- Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. 15
- Дещо з історії православної місії в Америці 10
- Дещо про звійота 30
- Дві левади і т. п. С. 5. 15
- Дорога любови, то Божа дорога, С. 6. 15
- Емігрант 15
- Жовнір 10
- Журавлі 10
- Жите, зарібки, організації і т. п. в Спог. Державах 15
- Земельне питанє 15
- Зуб за зуб 10
- Історія Руси з образками .. 10
- Капітал і праця 15
- Книжка рахункова 50
- Казка про Жидів 15
- Многострадалий народ, огляд історії українського народу 20
- Навернений Грішник 20
- Народний рух австро-угорських Русинів 15
- Новий Завіт \$2
- Образки і загадки 10
- Оповіданя 15
- Про відступників від рос. православія 10
- Про нутро землі 25
- Підземні скарби 25
- Покуса 10
- Прості пр \$1
- Умова Поляка з Русином .. 10
- Скарби 10
- Стародавні казки та оповідання 15
- Степові люде 15
- Страйк 20
- Стрілья на смерть, робітничя драма 15
- Товариска ворожка 15
- Тія в Америці 20
- Хто з чого жне 15
- Які то є люди на землі, з 20 образками 50
- Як мужик ходив до царя правди шукати 15
- Через кордон 15
- Руско-англійський тлумач ... 60
- Польско-англійський тлумач . 60

- Молитвенники в красній оправі.
- Бог Надежда моя \$2.50
- Хліб Душі 2.50
- Duszi 1.50
- Гриб Duszi (в звич. опр.)75
- Молитвенник малий 1.50
- Бисєць 1.50
- Зборник 2.30

Також можна дістати:

- Книжочки колекторські церковні 10
- Книжочки Братські 10
- Метрики хрещеня 3
- Метрики шлюбні 3
- Метрики смерті 3
- Поміняк померших душ 10

Цишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!
Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) шежи 1 а 2 евнею вишукує роботу для мушчин, жещин, і діля інформацій та поради емігрантам.
Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плєзді для мушчин, або дівчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU
339 East 20-th St., New York
Іван Солтис, менаджер.

„Гайдачаки“
МІСЯЧНИК
для українського робучого народу в Америці.
Виходить в четвер з кінцем кожного місяця під числом 339 E. 20th Street. New-York, N. Y.
Передплата на рік 100 долляр. В Аветрії і Росії „150. долляр.
Адреса: „Найдамака“
127 East 7 Street.
New-York N. Y.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОГРАФ ПАВЛО ГУРДУС
77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.
Прїйдїть до моеї робітни і придивїть ся мойї роботї, а яко правдївї анактої переконаєть ся, що я більше даю, чим обїцую. Фотографїї виконую старанно і в вською точностю.
Дивїть ся добре на номер дому!
P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

ВИРОБИ БРАЦКІ
шашлі, шапки, відзнаги, хоругви, уїформы.

V. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK ШЕНАНДОА, ПА.
Капітал 100.000.00 дол.
Надвїшка 120.000.00 дол.
Депозити визше пів мїліона доллярів.
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злученя Держав і під безпосередною ковтролю тогож уряду.
Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким містїть ся почта.
Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент.
Банк сей виплачує що року тисячі доллярів проценту своїм коstumерам, котрі мають в нїм свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Донтор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.
Полагаджує всі справи в Галїцїї! Процеса спадковї і ґрунтовї. Відберї гроші від довжників. Справи війсковї Споряджує контракти, поможізі і всі неші документи. Перепроваджу ітєбу лядїї і всі виши гілотечні. 9-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адреса поштової: JULIAN CZUPKA, LL. E. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ, ЩО ВАЖАЮТЬ МАТИ КРАСНЕ І ПРИЄМНЕ ЛИЦЕ!
Если хочеш мати твар гладку і хорошу, если хочеш рав на васїгдї побутись всяких плям, чиряків, прищї і пр. уживай нашї масти
„PULCHRIN“
яка в коротцї зробить твоє лице хороним, гладким і приємним для Валого оточеня. Велику вагу має се для дївчат, що бажають мати гладку і вдорову черу.
Висїлаємо всеїчас по одержаню 50 цнт. сріблом або в марках поштових.
Sachs Pharmacal Laboratory,
335 Williams Avenue, Brooklyn, N. Y.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ Р. Н. СОЮЗА. СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000 ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кавцією 15.000 доллярів (від контролю Смету Нью Йорк.)
184 Hudson Str., New York, N. Y.
Ся Контора залагоджує слїдуочи справи:
Пересилкає гроші до всіх країв по цінах можливо пайтанїх і як лайскорше.
Продає Шифарти на різні ліній корабельні до старого краю і в краю до Америки по пайтанїх цінах.
Виробляє повновласти, контракти кушна і продажі ваосмотронї підписом когауля; перепроваджує всякі янші справи зі судами і старокраєвнїми властями.
Полагаджує справи війсковї, як увільненя від асетирунку, війсковї контролі, увільненя від зррав і т. п.
Міняє гроші — старокраєвнї на американські і американські на краєвнї після бїжучого курсу.
Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.
Виходить в Нью Йорку кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі свїта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх омолошеня гр. каз. канцелярїї Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків.
„Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.
Копїтує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.
Читайте, що пишуть за „Душпастир“:
Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.
Всечасна Редакція Душпастиря! — Признаю Вам щїру правду, що мїлька часопїсь так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопїсь „Душпастир“... Ся часопїсь то єсть так, якби в дуже сильну поєсу, легкий, манїстий доц... Незай засїє благодать Божа над сїм початком так гарного і святаго діла! — З поважанєм Олекса Хабун.
Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастиря“ чим-скорше для себе і для Ваших своїх і знайомих тутки і в краю.
„Душпастир“ повинен бути в монїдї русьнїй хатї.
Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше поштовим моней-ордером) на імя:
Rev. N. Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Читайте уважно!
Звертаємо увагу усіх Вп. Родимців що одиноким управненїем до пересилки гроший на стейт Коннектикот є
ГАВРИІЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумї 10.000 доллярів.
У всякій справї удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти кушна і продажі і т. д. Полагаджує справи війсковї як увільненя від асентерунку, контролі, вправ і т. п. Продає шифкарти на всі лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всіх країв.
Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Ім. з 17 намінами
ЖЕЛІЗНИЧОЙ
ГОДИНИК для годинник мушчин і жїнок, накручує ся без ключика, позолочуваний, в гарванцїю на 26 літ. водївнї куверта красно впрїсанї Ходить безусловно точно та спеціально зробленїй для людей, котрі роблять при же літнїх, і гарантує ся на 20 літ. Не звичайна нагода — Ми виплемо сеї годїнник на кожду адресу за послїлатою (С. O. D.) \$5.75 і за второтом пересилка в тїм привїлейом, що кождїй може його оглянути, і если ему не по добає ся — то тоді не потребує платити у нїшого купця треба заїлїтати \$5 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом новочинїй ланцїуток в дармовїсом — до дає ся даром до кождого годїнника.
EXCELSIOR WATCH CO. 30
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
Можна сго бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попл., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B.

Свій до свого!
Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Всї до одного! Чужих усіх поминайте, Тїльки свого підїрайте. Мамрош Русин справедливий, А в бизнесї все утївний — Хто-же хоче більше знати, Прощу прїйти й переконатись. Горівки найлучші має, Ёго злих зовсім не тримає. И так вієку, комовнїю, Для всіх добру славою Арак, коняк, руш, паленка І кмінківка солоденька; Вина рівнож всі хороші І то за дешевї гроші. Пиво сьвїже і холодне — Лучше бути вже не годне. Є цїгара, щоб курити Лиш у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завергайте. А ті, що з контрїв прїїжджають Най сей адрес памятають:
Trof. Mamrosh,
110 Morris str., Jersey City, N. J.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвїшка і нерозділенї зиски \$93.000.00. Заснований 1864 року. Найстарший Народний Банк в Скулкїлї Кавнтї.
Провадїть загальний банковий бизнес. Видає міжнародні монї ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частїй свїта, позичає гроші на реальностї. Депозити сего банку подвоїлис протягом послїдних 5 літ і виносить тепер около \$500.000.00.
Гроші пересилає через фірму **Knauth Nachod & Kuhne,** New York, N. Y.
Накладом „СВОБОДИ“ вїйшла ПАПЕРІ ЛИСТОВІ окрашенї гарнїми вінетами і портретами наших руських генїїв — Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. ва 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я вироблю в найліпшого матеріалу ва найвїснї цінах
Братські шапки, Відзнаки, Ласи, Зрощки, Фани, Хоругви, Уїформы, Печатки всякого рода так для братств, як і для поодїнок осіб.
Продаю найліпші види в яєтя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесеня. Продаю токе книжки до молєнї і свїтєні: руські, польскї і словенскї по дуже нїзких цінах. — Ссьм Русином, а до того члєвом Р. Н. Союза. Проч а чужинї! Удавайте ся лии до свого! Як хто вїнає, пай так пише. За роботу гарантує. Моя адреса така:
Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Лікар Спеціалїст
Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.
Лічить усаки недуги дїточї, мужескі і жїночі.
Вилічене — сли можливе — гарантує ся.
Лічить після найновїших систем електрикою, та посїдає найлучші електричні машини.
Дослїджує при помочи промінїв Рентгена. Nebulitzer — одиноке найуспїшнїше срсство проти катару при помочи інгаляції.
DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
помїж 2 а 3 евеню.

Оден з найбільших броварів в Америці.
Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.
Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити. Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.
Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.
E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.
Telephone calls: General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ під барою у гроєрника лучить ся в порошок, через що ваше біле єтьє сиво або жовте.
Арго єсть найліпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або голячо.
КУПУЙТЕ ПАНЕТИН ЧИСТОГО „ARGO“ 5 цнт.
